

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 12.9.2018.
COM(2018) 634 final

2018/0329 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih
zemalja s nezakonitim boravkom (preinaka)**

*Doprinos Europske komisije za sastanak čelnika
u Salzburgu od 19. do 20. rujna 2018.*

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Ovaj je Prijedlog dio paketa mjera koji je Komisija predložila nakon zaključaka Europskog vijeća od 28. lipnja 2018.¹ u kojima je istaknuta nužnost znatnog pojačavanja stvarnih vraćanja nezakonitih migranata te je pozdravljena namjera Komisije da podnese zakonodavne prijedloge za učinkovitiju i dosljedniju europsku politiku vraćanja. U glavnim načelima koja su dogovorena u zaključcima Europskog vijeća, koja su također podržale države članice u različitim forumima², naglašava se potreba za jačanjem instrumenata europske solidarnosti, posebice jačanje europske granične i obalne straže, osiguravanjem djelotvornog upravljanja vanjskim granicama i migracijama te vođenjem učinkovitije i dosljednije europske politike vraćanja.

Učinkovito vraćanje državljana trećih zemalja koji nemaju pravo boravka u EU-u važan je dio Europskog migracijskog programa³. Na razini EU-a politika vraćanja uređena je Direktivom 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁴ („Direktiva o vraćanju”) u kojoj su utvrđeni zajednički standardi i postupci koji se trebaju primjenjivati u državama članicama za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom uz puno poštovanje načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja. Otkako je 2010. Direktiva o vraćanju stupila na snagu, povećao se migracijski pritisak na države članice i Uniju u cjelini. Zbog toga je važnije nego ikad prije rješavati izazove povezane s učinkovitim vraćanjem nezakonitih migranata.

Postoje dva glavna izazova.

Prvo, države članice zbog poteškoća i prepreka s kojima se suočavaju pri postupcima vraćanja ne mogu uspješno izvršiti odluke o vraćanju. Nacionalne prakse kojima se provodi okvir EU-a razlikuju se među državama članicama i nisu onoliko učinkovite koliko bi trebale biti. Zbog nedosljednih definicija i tumačenja opasnosti od bijega i primjene zadržavanja dolazi do bježanja nezakonitih migranata i sekundarnih kretanja. Nedovoljna suradnja u pogledu državljana trećih zemalja dovodi i do ometanja postupaka vraćanja. Države članice nisu dovoljno dobro opremljene da bi omogućile nadležnim tijelima brzu razmjenu informacija u cilju provedbe vraćanja.

Drugo, učinkovitost politike vraćanja EU-a ovisi i o suradnji sa zemljama podrijetla. Tijekom posljednje tri godine EU je uspješno neprekidno radio na suradnji glavnih zemalja podrijetla u upravljanju migracijama, a uvedeno je i nekoliko pravno neobvezujućih dogovora za vraćanje i ponovni prihvata. Provedba tih dogovora počela je i sad je važno da sve države članice na temelju tog napretka u potpunosti iskoriste mogućnosti obuhvaćene tim dogovorima kako bi povećale vraćanja u odgovarajuće zemlje. Osim toga, Komisija je predložila i jačanje vizne politike EU-a kao instrumenta za poboljšanje suradnje s trećim zemljama u području vraćanja i ponovnog prihvata. Kad ti propisi stupe na snagu, uvelike će se ojačati položaj Unije u odnosima sa zemljama podrijetla.

Posljednjih nekoliko godina prioritet je bio učiniti vraćanja učinkovitijima. Komisija je 2016. predložila reviziju ovlasti europske granične i obalne straže te su one u području vraćanja

¹ Zaključci Europskog vijeća od 28. lipnja 2018.

² Njemačka i francuska Deklaracija iz Meseberga o obnovi sigurnosti i prosperiteta, 19. lipnja 2018.

³ COM(2015) 240 final.

⁴ Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom, SL L 348, 24.12.2008., str. 98.

znatno proširene. U okviru novih ovlasti Agencija je razvijala nove instrumente kako bi pomogla državama članicama u aktivnostima i postupcima vraćanja. U ažuriranom Akcijskom planu iz 2017.⁵ Komisija je navela kako nedostaci u postupcima i praksama vraćanja država članica smanjuju učinkovitost EU-ova sustava vraćanja. Komisija je stoga 2017. donijela Preporuku u kojoj je preporučila niz mjera koje bi države članice trebale poduzeti kako bi vraćanja postala učinkovitija⁶, uključujući potpuno iskorištavanje fleksibilnosti omogućene Direktivom o vraćanju. Komisija je tom prilikom izrazila i spremnost da na temelju iskustva s provedbom te preporuke i ovisno o potrebi za daljnjim mjerama za znatno povećanje stopa vraćanja pokrene reviziju Direktive o vraćanju.

Unatoč tim nastojanjima učinkovitost vraćanja nije se previše povećala. Štoviše, od 2016. do 2017. diljem EU-a zabilježen je pad stope vraćanja s 45,8 % na samo 36,6 %. Da bi se riješile glavne prepreke za omogućivanje učinkovitog vraćanja, potrebna je ciljana revizija Direktive o vraćanju, posebice kako bi se skratili postupci vraćanja, osigurala bolja povezanost postupaka azila i vraćanja te djelotvornije primjenjivale mjere za sprečavanje bijega. Za učinkovitiju i dosljedniju europsku politiku vraćanja koja je u skladu s temeljnim pravima zajamčenima Poveljom Europske unije o temeljnim pravima potrebno je hitno donošenje ciljane preinake Direktive o vraćanju.

Takvom bi se ciljanom preinakom trebalo:

- uspostaviti novi postupak na granici za brzo vraćanje podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu kojima je zahtjev odbijen nakon postupka na granici u slučaju azila,
- pružiti jasnija i djelotvornija pravila o izdavanju odluka o vraćanju i o žalbama protiv tih odluka,
- osigurati jasan okvir za suradnju nezakonitih migranata i nadležnih nacionalnih tijela, pojednostavniti pravila o odobravanju vremena za dobrovoljni odlazak i uspostaviti okvir za odobravanje financijske, materijalne i nenovčane pomoći nezakonitim migrantima koji se žele dobrovoljno vratiti,
- uvesti učinkovitije instrumente za jednostavnije upravljanje administrativnom obradom vraćanja, razmjenu informacija među nadležnim tijelima i provedbu vraćanja kako bi se suzbile nezakonite migracije,
- osigurati usklađenost i sinergije s postupcima azila,
- omogućiti učinkovitiju primjenu zadržavanja radi potpore provedbi vraćanja.

Predloženim ciljanim izmjenama ne mijenja se područje primjene Direktive niti one utječu na zaštitu trenutačnih prava migranata, uključujući ona koja se odnose na najbolji interes djeteta, pravo na obiteljski život i zdravstveno stanje. Direktivom se i dalje osigurava puno poštovanje temeljnih prava migranata, posebice načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.

• **Dosljednost s postojećim odredbama politike u određenom području**

U ovom se Prijedlogu dodatno razrađuju postojeće odredbe Direktive o vraćanju o zajedničkim standardima i postupcima za učinkovito vraćanje nezakonitih migranata uz poštovanje njihovih temeljnih prava i načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.

On se nadovezuje na provedbu ažuriranog Akcijskog plana Komisije i Preporuke o vraćanju iz ožujka 2017. i na ažurirani Priručnik o vraćanju donesen u studenome 2017.⁷ te dopunjuje

⁵ COM(2017) 200 final.

⁶ C(2017) 1600 final.

⁷ C(2017) 6505.

prijedlog o daljnjem jačanju uloge Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu radi osiguravanja učinkovite kontrole vanjskih granica EU-a i povećavanja učinkovitog vraćanja nezakonitih migranata.

Nadalje, kako bi uspješnije promicale dobrovoljni povratak, države članice trebale bi uvesti operativne programe za bolju pomoć i savjetovanje pri vraćanju, koji bi mogli uključivati potporu reintegraciji u trećim zemljama vraćanja, uzimajući u obzir zajedničke standarde za programe potpomognutog dobrovoljnog povratka i reintegracije⁸ kako bi se doprinijelo dodatnom usklađivanju tih programa.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ovaj je Prijedlog dosljedan s Europskim migracijskim programom, u kojem su političke smjernice predsjednika Junckera na temelju četiriju stupova razrađene u skup dosljednih inicijativa koje se međusobno dopunjuju. Ti stupovi uključuju smanjivanje poticaja za nezakonitu migraciju, osiguravanje vanjskih granica i spašavanje života, čvrstu politiku azila i novu politiku u području zakonite migracije.

Prijedlogom se uzimaju u obzir i zaključci Europskog vijeća od 28. lipnja 2018. u kojima je zatraženo znatno pojačavanje stvarnih vraćanja nezakonitih migranata te je pozdravljena namjera Komisije da podnese zakonodavne prijedloge za učinkovitiju i dosljedniju europsku politiku vraćanja.

Ovaj je Prijedlog usklađen s drugim politikama Unije te ih podupire. Među njima su:

- zajednički europski sustav azila jer se stvaraju sve veće sinergije među postupcima azila i vraćanja, posebice u kontekstu postupaka na granici,
- Uredba o europskoj graničnoj i obalnoj straži, kojom se jačaju ovlasti Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu u području vraćanja. Osim toga, u skladu s novim prijedlogom uredbe o europskoj graničnoj i obalnoj straži, koji pripada istom zakonodavnom paketu, ovim se Prijedlogom traži uvođenje nacionalnih sustava za upravljanje vraćanjem koji bi trebali komunicirati sa središnjim sustavom koji uspostavlja ta agencija.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Ovim se Prijedlogom preinačuje Direktiva o vraćanju te bi njegova pravna osnova trebao biti članak 79. stavak 2. točka (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kojim se Uniji dodjeljuju ovlasti da donosi mjere u području nezakonitog useljavanja i neovlaštenog boravka, uključujući udaljšavanje i repatrijaciju osoba koje neovlašteno borave.

- **Varijabilna geometrija**

U pogledu varijabilne geometrije postupci iz ovog Prijedloga usporedivi su s postupcima iz postojeće Direktive o vraćanju.

U skladu s člankom 4. Protokola br. 22 o stajalištu Danske priloženog Ugovorima Danska mora u roku od šest mjeseci od odluke Vijeća o ovoj Direktivi odlučiti hoće li u nacionalno zakonodavstvo prenijeti ovaj Prijedlog, koji se temelji na schengenskoj pravnoj stečevini.

U pogledu Ujedinjene Kraljevine i Irske Direktiva o vraćanju ima složene implikacije, što se odražava u njezinim uvodnim izjavama 48. i 49. Iz njih slijedi da se na ovaj Prijedlog

⁸ Neobvezujući zajednički standardi za programe potpomognutog povratka (i reintegracije) koje provode države članice (8829/16).

primjenjuju i Protokol br. 19 o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije i Protokol br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde koji su priloženi Ugovorima.

Predložena Direktiva trebala bi biti obvezujuća za Island, Norvešku, Švicarsku i Lihtenštajn na temelju pojedinačnih sporazuma o pridruživanju tih zemalja provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine.

- **Supsidijarnost**

Cilj je ovog Prijedloga ukloniti glavne nedostatke i prepreke s kojima se susreću države članice pri provedbi vraćanja. Sprečavanje i suzbijanje nezakonitog useljavanja te vraćanje osoba koje nemaju zakonito pravo boravka zajednički su interes svih država članica koji one ne mogu ostvariti same. Stoga su za poboljšanje učinkovitosti politike vraćanja Unije potrebne daljnje mjere na razini EU-a uz puno poštovanje načela supsidijarnosti kako je utvrđeno u članku 5. stavku 3. Ugovora o Europskoj uniji.

- **Proporcionalnost**

Prijedlogom o proširenju ovlasti Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu i ovim Prijedlogom nastoje se uzeti u obzir izazovi s kojima se suočava Unija u pogledu upravljanja migracijama i vraćanja državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom. Ovaj je Prijedlog dio postojećeg općeg okvira politike vraćanja i ujedno ga ojačava. Taj okvir čine i instrumenti i programi operativne potpore te mehanizmi financiranja koji su dostupni tijelima i organizacijama država članica uključenima u vraćanje. Izmjene Direktive o vraćanju ograničene su i usmjerene na učinkovito uklanjanje glavnih nedostataka postupaka vraćanja te smanjivanje prepreka s kojima se suočavaju države članice pri provedbi vraćanja, uz istodobno poštovanje temeljnih prava obuhvaćenih državljana trećih zemalja. Prijedlogom se ne prelaze okviri onoga što je potrebno da bi se ostvarili navedeni ciljevi.

- **Odabir instrumenta**

Direktiva o vraćanju već obuhvaća snažne standarde za učinkovito i dostojanstveno vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom. Ovim se Prijedlogom žele uvesti ciljane izmjene te direktive kojima bi se uklonili određeni utvrđeni nedostaci i prepreke s kojima se države članice suočavaju pri provedbi vraćanja. Budući da se ovim Prijedlogom treba preinačiti Direktiva o vraćanju, najprikladniji je isti pravni instrument.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

- **Ex post evaluacija/provjera primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Zahvaljujući mehanizmu evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine⁹ i informacijama koje su prikupile Stručna skupina za vraćanje Europske migracijske mreže i Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu provedena je sveobuhvatna procjena kako države članice provode politiku Unije u području vraćanja.

Od 2015., kad je provedena prva evaluacija u području vraćanja, u nacionalnim situacijama i sustavima u području vraćanja koji su dosad ocijenjeni (u 21 državi članici i zemljama pridruženima Schengenu) utvrđeno je nekoliko zajedničkih međusektorskih elemenata.

⁹ Uredba Vijeća (EU) br. 1053/2013 od 7. listopada 2013. o uspostavi mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine i stavljanju izvan snage Odluke Izvršnog odbora od 16. rujna 1998. o uspostavi Stalnog odbora za ocjenu i provedbu Schengena, SL L 295, 6.11.2013., str. 27.

- **Savjetovanja s dionicima**

U svojim zaključcima iz listopada 2016. Europsko vijeće pozvalo je države članice da poboljšaju nacionalne upravne postupke za vraćanje. U izjavi iz Malte čelnika država ili vlada iz veljače 2017. istaknuta je nužnost preispitivanja EU-ove politike vraćanja na temelju objektivne analize načina primjene pravnih, operativnih, financijskih i praktičnih sredstava raspoloživih na nacionalnoj razini i na razini Unije. Pozdravljena je namjera Komisije da ubrzo predstavi ažurirani Akcijski plan EU-a o vraćanju i da pruži smjernice kako bi EU i države članice učinkovitije provodili vraćanje i ponovni prihvat na temelju postojeće pravne stečevine. U Akcijskom planu EU-a o vraćanju iz 2015. i Komunikaciji iz 2017. o učinkovitijoj politici vraćanja te pratećoj Preporuci Komisija je naglasila potrebu za strožom provedbom pravila EU-a o vraćanju kako bi se povećala ukupna učinkovitost EU-ove politike vraćanja. U zaključcima iz lipnja 2018. Europsko vijeće pozdravilo je namjeru Komisije da podnese zakonodavne prijedloge za učinkovitiju i dosljedniju europsku politiku vraćanja.

Europska migracijska mreža u protekle je dvije godine provela specijalizirane studije i *ad hoc* ispitivanja te izvješćivala o učinkovitosti vraćanja u državama članicama EU-a, alternativama zadržavanju, programima potpomognutog dobrovoljnog povratka i reintegracije, zadržavanju i materijalnim uvjetima zadržavanja, pravnoj pomoći, objektima za zadržavanje i drugim temama.

- **Prikupljanje i primjena stručnih znanja**

U okviru Kontaktne skupine za vraćanje, Stručne skupine za vraćanje Europske migracijske mreže i Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu provedena je razmjena znanja s državama članicama na tehničkoj razini o trenutačnim teškoćama pri provedbi, koja je rezultirala revizijom Priručnika o vraćanju i studijom Europske migracijske mreže o učinkovitosti vraćanja u državama članicama EU-a. U toj se studiji analizirao učinak EU-ovih pravila o vraćanju, uključujući Direktivu o vraćanju i povezanu sudsku praksu Suda Europske unije, na politike i prakse država članica u području vraćanja, a time i na učinkovitost postupka vraćanja u cijelom EU-u.

- **Procjena učinka**

Posljednjih godina učinkovitija vraćanja bila su prioritet Komisije. Zahvaljujući Uredbi o europskoj graničnoj i obalnoj straži i s njome povezanim novim ovlastima Agencije ostvaren je znatan napredak u području vraćanja. Nadalje, u ažuriranom Akcijskom planu o vraćanju i Preporuci o učinkovitijoj provedbi vraćanja iz ožujka 2017. navedeno je kako nedostaci u postupcima i praksama vraćanja država članica narušavaju učinkovitost sustava vraćanja. U tom kontekstu Komisija i države članice započele su tehnička savjetovanja kako bi analizirale trenutačne izazove povezane s vraćanjem i utvrdile nedostatke te su zaključile da postojeće zakonodavstvo treba ciljano revidirati. Na temelju tih savjetovanja i naknadne analize najvažnijih pitanja u studenome 2017. revidiran je Priručnik o vraćanju. U savjetovanje je bilo uključeno i civilno društvo te je radom u okviru mehanizma za evaluaciju schengenske pravne stečevine dobiven iscrpan pregled pitanja koja treba riješiti u području vraćanja. Navedeni procesi omogućili su dionicima da utvrde pravna i praktična ograničenja učinkovite provedbe vraćanja u kontekstu Direktive o vraćanju te da uvide potrebu za ciljanom revizijom te Direktive.

U zaključcima iz lipnja 2018. Europsko vijeće pozdravilo je namjeru Komisije da podnese zakonodavne prijedloge za učinkovitiju i dosljedniju europsku politiku vraćanja. S obzirom na to da su najvažnija pitanja u području vraćanja već temeljito analizirana, da zakonodavne prijedloge treba podnijeti što prije i da je s obzirom na sadržaj i vremenski okvir

najprimjerenija opcija revizija postojeće direktive, procjena učinka ovog Prijedloga ne smatra se potrebnom.

- **Temeljna prava**

Ovim se Prijedlogom poštuju temeljna prava i načela koja su priznata člancima 2. i 6. Ugovora o Europskoj uniji i koja su iskazana u Povelji Europske unije o temeljnim pravima.

Ovim se Prijedlogom potpuno poštuju ljudsko dostojanstvo, pravo na život, zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne, pravo na slobodu i sigurnost, pravo na zaštitu osobnih podataka, pravo na azil i zaštitu u slučajevima udaljavanja i protjerivanja, načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja i nediskriminacije, pravo na djelotvoran pravni lijek i prava djeteta.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog ne dovodi do financijskog ili administrativnog opterećenja Unije. Prijedlog ne utječe na proračun Unije.

5. OSTALI DIJELOVI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće o primjeni ove Direktive u roku od tri godine od njezina stupanja na snagu i potom svake tri godine; tom prilikom Komisija može predložiti izmjene koje se smatraju potrebnima.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga**

Ciljanim izmjenama iz ovog Prijedloga želi se poboljšati učinkovitost postupka vraćanja, uključujući njegovo povezivanje sa završetkom postupka azila. Ciljanim izmjenama ne mijenjaju se zaštitne mjere i prava državljana trećih zemalja te se poštuju njihova temeljna prava, posebice načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.

U nastavku su obrazloženja uvedenih izmjena:

1) Opasnost od bijega (članak 6.): postoji snažna potreba za objektivnim kriterijima na razini EU-a kojima se određuje postoji li opasnost od bijega, uključujući neovlaštena sekundarna kretanja. Kako bi se spriječila različita ili nevaljana tumačenja, Prijedlog sadržava zajednički nepotpun popis objektivnih kriterija s pomoću kojih se u okviru sveukupne procjene posebnih okolnosti pojedinačnog slučaja određuje postoji li opasnost od bijega.

2) Obveza suradnje (članak 7.): sve je češća pojava da ne surađuju svi državljani trećih zemalja tijekom postupka vraćanja i samim time ometaju svoje vraćanje. Stoga državljanima trećih zemalja treba uvesti izričitu obvezu suradnje s nacionalnim tijelima u svim fazama postupka vraćanja, posebice pri utvrđivanju i provjeri njihova identiteta radi stjecanja važeće putne isprave i uspješnog izvršenja odluke o vraćanju. To je slično obvezi suradnje s nadležnim tijelima koja već postoji i primjenjuje se u postupcima azila.

3) Izdavanje odluke o vraćanju u vezi s prestankom zakonitog boravka (članak 8.): budući da države članice ne izdaju sustavno odluke o vraćanju u vezi s prestankom zakonitog boravka, u Prijedlogu se objašnjava zašto je potrebno izdati odluku o vraćanju neposredno nakon donošenja odluke o odbijanju ili prestanku zakonitog boravka. Ako se odluka o vraćanju izdaje neposredno nakon odluke o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu ili u istom aktu kao ta odluka, u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije izvršenje odluke o vraćanju suspendira se dok odbijanje ne postane pravomoćno.

4) Dobrovoljni odlazak (članak 9.): potrebno je prilagoditi pravila za odobravanje vremena za dobrovoljni odlazak. To vrijeme ne bi smjelo biti dulje od 30 dana, kao što je već predviđeno u Direktivi o vraćanju koja je trenutačno na snazi. Međutim, prema ovom Prijedlogu više nije obvezno odobriti vrijeme od najmanje sedam dana za dobrovoljni odlazak. Države članice mogu odrediti i kraće vrijeme. U Prijedlogu se navodi i niz slučajeva u kojima se ne smije odrediti vrijeme za dobrovoljni odlazak.

5) Zabrane ulaska izdane u okviru graničnih kontrola pri izlasku (članak 13.): kad se pri izlasku iz Unije prvi put otkrije državljani treće zemlje s nezakonitim boravkom, u određenim okolnostima može biti primjereno odrediti zabranu ulaska kako bi se spriječio ponovni ulazak u budućnosti i smanjio rizik od nezakonitog useljavanja. Međutim, time se ne bi smio odgađati njegov odlazak jer ta osoba ionako namjerava napustiti državno područje države članice. Ovim se Prijedlogom uvodi mogućnost da države članice nakon razmatranja pojedinačnog slučaja i u skladu s načelom proporcionalnosti odrede zabranu ulaska bez izdavanja odluke o vraćanju.

6) Upravljanje vraćanjem (članak 14.): za učinkovite postupke vraćanja potrebni su instrumenti koji nadležnim tijelima omogućuju da brzo dobiju informacije i operativni programi koji povratnicima osiguravaju bolju pomoć i savjetovanje pri vraćanju, uz prikladnu operativnu i financijsku potporu EU-a. Ovim se Prijedlogom uvodi obvezna uspostava nacionalnih sustava za upravljanje vraćanjem u okviru kojih se pružaju pravodobne informacije o identitetu i pravnom statusu državljanina trećih zemalja koje su relevantne za praćenje pojedinačnih slučajeva. Ti sustavi trebaju se povezati sa središnjim sustavom koji uspostavlja Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu u skladu s novom uredbom koja je dio ovog paketa.

Prijedlogom se predviđa obveza država članica da uvedu programe dobrovoljnog povratka koji mogu obuhvaćati i pomoć pri reintegraciji.

7) Pravni lijekovi i žalbe (članak 16.): učinkovitost i brzinu postupaka vraćanja moraju pratiti odgovarajuće zaštitne mjere. Rokovi za podnošenje žalbi protiv odluka o vraćanju znatno se razlikuju među državama članicama, u rasponu od nekoliko dana pa do mjesec dana ili dulje. U skladu s temeljnim pravima rok mora biti dovoljno dugačak da se omogući pristup djelotvornom pravnom lijeku a da se ne odgađaju postupci vraćanja.

Prijedlogom se predviđa poseban rok (pet dana) za podnošenje žalbi protiv odluke o vraćanju u slučajevima u kojima je odluka o vraćanju izdana nakon pravomoćne odluke o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

Ako pravosudno tijelo nije već tijekom postupka azila procijenilo rizik povrede načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, žalba protiv odluke o vraćanju mora imati automatski suspenzivni učinak. To je jedini slučaj u kojem se prema ovom Prijedlogu obvezno odobrava automatski suspenzivni učinak ne dovodeći u pitanje obvezu država članica da nacionalnim nadležnim tijelima omoguće da privremeno suspendiraju izvršenje odluke o vraćanju u pojedinačnim slučajevima kad se to smatra potrebnim iz drugih razloga. Ta odluka o privremenoj suspenziji donosi se brzo, u pravilu u roku od 48 sati.

Osim toga, ovim se Prijedlogom predviđa da se pravni lijek protiv odluke o vraćanju koja je izdana nakon negativne odluke o zahtjevu za međunarodnu zaštitu, protiv koje je već uložen pravni lijek, može uložiti samo pred jednim stupnjem nadležnosti.

Naposljetku, Prijedlogom se dodatno usklađuju pravila pružanja besplatne pravne pomoći i/ili pravnog zastupanja na zahtjev, u skladu s uvjetima utvrđenima u pravnoj stečevini u području azila.

8) Zadržavanje (članak 18.): potrebne su ciljane izmjene pravila zadržavanja. Prvo, proteklih su se godina pojavile nove opasnosti zbog kojih je potrebna mogućnost da se državljani trećih zemalja s nezakonitim boravkom koji su prijetnja javnom poretku ili nacionalnoj sigurnosti zadrže ako se to smatra potrebnim. Iako je ta osnova za zadržavanje nova u kontekstu postupaka vraćanja, ona već postoji u pravnoj stečevini u području azila.

Drugo, nekoliko država članica odredilo je najdulje razdoblje zadržavanja koje je znatno kraće od onog koje je dopušteno Direktivom o vraćanju, čime se sprječavaju učinkovita udaljavanja. Najdulje razdoblje zadržavanja od šest mjeseci i mogućnost produljenja u posebnim okolnostima ne mijenjaju se, no ovim se Prijedlogom zahtijeva da se u nacionalnom zakonodavstvu predvidi početno razdoblje zadržavanja u trajanju od barem tri mjeseca kako bi se bolje uzelo u obzir vrijeme potrebno za uspješnu provedbu postupaka vraćanja i ponovnog prihvata s trećim zemljama. Zadržavanje mora trajati ono vrijeme koje je najmanje potrebno te trajati onoliko dugo koliko traje postupak udaljavanja, a treba se provesti uz dužnu pozornost.

9) Postupak na granici (članak 22.): države članice i dalje mogu odlučiti ne primjenjivati pravila Direktive o vraćanju na slučajeve na granici obuhvaćene člankom 2. stavkom 2. točkom (a), no Prijedlogom se predviđaju posebna pojednostavnjena pravila za državljane trećih zemalja koji su bili uključeni u postupke na granici u slučaju azila: izdavanje odluke u pojednostavnjenom obliku, neodobravanje vremena za dobrovoljni povratak kao pravila (osim ako državljanin treće zemlje ima važeću putnu ispravu i surađuje s nacionalnim tijelima), kraći vremenski rok za podnošenje žalbe, posebna osnova za zadržavanje. Ovaj postupak na granici nadovezat će se na postupak na granici u slučaju azila. Radi olakšavanja vraćanja predlaže se da se omogući da se državljanin treće zemlje, koji je već bio zadržan tijekom razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu u okviru postupka na granici u slučaju azila, može zadržati najdulje četiri mjeseca u okviru postupka na granici u slučaju vraćanja. Ne izvrši li se odluka o vraćanju u tom razdoblju, državljanin treće zemlje može se dodatno zadržati na vrijeme određeno u skladu s člankom 18. ako je ispunjen jedan od uvjeta iz općih odredaba o zadržavanju.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (preinaka)***Doprinos Europske komisije za sastanak čelnika
u Salzburgu od 19. do 20. rujna 2018.*

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor ~~o osnivanju Europske zajednice~~ ☒ o funkcioniranju Europske unije ☒, a posebno njegov članak ~~63. stavak 3. točku (b)~~ ☒ 79. stavak 2. točku (c) ☒,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

↓ novo

- (1) Potrebno je napraviti niz izmjena u Direktivi 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰. Radi jasnoće tu bi direktivu trebalo preinačiti.
- (2) Učinkovita i pravedna politika vraćanja ključan je dio pristupa Unije boljem upravljanju migracijama u svim aspektima, kako je navedeno u Europskom migracijskom programu iz svibnja 2015.¹¹
- (3) Europsko vijeće je 28. lipnja 2018. u svojim zaključcima istaknulo nužnost znatnog pojačavanja stvarnih vraćanja nezakonitih migranata te je pozdravilo namjeru Komisije da podnese zakonodavne prijedloge za učinkovitiju i dosljedniju europsku politiku vraćanja.

¹⁰ Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 348, 24.12.2008., str. 98.).

¹¹ COM(2015) 285 final.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 1.
(prilagođeno)

~~Europsko je vijeće u Tampereu 15. i 16. listopada 1999. uspostavilo usklađen pristup na području imigracije i azila, koji istodobno stvara zajednički sustav azila, zakonsku migracijsku politiku i borbu protiv nezakonite imigracije.~~

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 2.
(prilagođeno)

~~Europsko je vijeće u Bruxellesu 4. i 5. studenoga 2004. pozvalo na stvaranje učinkovite politike vraćanja i repatrijacije, koja se temelji na zajedničkim standardima, da se osobe vraćaju na human način uz puno poštovanje njihovih temeljnih prava i dostojanstva.~~

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 3.
(prilagođeno)

~~Dana 4. svibnja 2005. Odbor ministara Vijeća Europe usvojio je „Dvadeset smjernica o prisilnom povratku”.~~

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 4.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (4) ☒ Europska politika vraćanja trebala bi se temeljiti na zajedničkim standardima, da se osobe vraćaju na human način uz puno poštovanje njihovih temeljnih prava i dostojanstva ☒ ⇒, kao i međunarodnog prava, uključujući obveze zaštite izbjeglica i ljudskih prava. ☐ Potrebno je donijeti jasna, pregledna i pravična pravila radi učinkovite politike ~~povratka kao sastavnog dijela dobro vođene migracijske politike~~ ⇒ vraćanja kojom se odvraća od nezakonite migracije te osigurava dosljednost i doprinos cjelovitosti zajedničkog europskog sustava azila i sustava zakonite migracije ☐.
-

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 5.

- (5) Ova bi Direktiva trebala utvrditi vrstu horizontalnih pravila koja se primjenjuju na sve državljane trećih zemalja koji ne ispunjavaju ili koji više ne ispunjavaju uvjete za ulazak, boravak ili boravište u državi članici.
-

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 6.
(prilagođeno)

- (6) Države članice osiguravaju da se prestanak nezakonitog boravka državljanina trećih zemalja provodi prema pravičnom i transparentnom postupku. Sukladno općim

načelima prava EU-a odluke donesene u skladu s ovom Direktivom donose se u svakom pojedinačnom slučaju i na temelju objektivnih kriterija, što znači da bi ocjenjivanje trebalo prelaziti samu činjenicu nezakonitog boravka. Prilikom korištenja standardnih obrazaca za odluke ~~koje se odnose na povratak~~ ☒ povezane s vraćanjem ☒, posebno na odluke o vraćanju, ako su donesene, odluke o zabrani ulaska i odluke o odstranjivanju, države ~~bi~~ članice trebale bi poštovati ta načela i u potpunosti se uskladiti s važećim odredbama ove Direktive.

↓ novo

- (7) Trebalo bi ojačati poveznicu između odluke o prestanku zakonitog boravka državljanina treće zemlje i izdavanja odluke o vraćanju kako bi se smanjile opasnost od bijega i vjerojatnost neovlaštenog sekundarnog kretanja. Potrebno je osigurati da se odluka o vraćanju izdaje neposredno poslije odluke o odbijanju ili prestanku zakonitog boravka ili, u idealnim okolnostima, u istom aktu ili odluci. Taj bi se zahtjev posebice trebao primjenjivati u slučajevima odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, pod uvjetom da je postupak vraćanja suspendiran dok odbijanje ne postane pravomoćno, ovisno o ishodu žalbe na tu odluku.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 7.
(prilagođeno)

- (8) Naglašena je potreba za sporazumima ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ i bilateralnim sporazumima o ponovnom prihvatu kako bi se olakšao postupak ~~povratka~~ ☒ vraćanja ☒. Međunarodna suradnja sa zemljama porijekla u svim fazama postupka ~~povratka~~ ☒ vraćanja ☒ preduvjet je postizanja održivog povratka.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 8.
(prilagođeno)

- (9) Priznaje se da države članice mogu zakonito vraćati državljane trećih zemalja koji nemaju zakoniti boravak, ako postoji pravičan i učinkovit sustav azila koji u potpunosti poštuje načelo ~~non-refoulement~~ ☒ zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja ☒.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 9.

- (10) U skladu s Direktivom Vijeća 2005/85/EZ ~~od 1. prosinca 2005. o minimalnim normama koje se odnose na postupke priznavanja i ukidanje statusa izbjeglica u državama članicama~~,¹² ne bi se trebalo smatrati da državljanin treće zemlje koji je podnio zahtjev za azil u državi članici nezakonito boravi na području te države članice do stupanja na snagu negativne odluke u pogledu zahtjeva ili odluke kojom prestaje njegov ili njezin boravak kao tražitelja azila.

¹² Direktiva Vijeća 2005/85/EZ od 1. prosinca 2005. o minimalnim normama koje se odnose na postupke priznavanja i ukidanja statusa izbjeglica u državama članicama (SL L 326, 13.12.2005., str. 13.).

↓ novo

- (11) Kako bi se osigurala jasnija i učinkovitija pravila za odobravanje vremena za dobrovoljni odlazak i zadržavanje državljana trećih zemalja, određivanje moguće opasnosti od bijega trebalo bi se temeljiti na objektivnim kriterijima na razini Unije. Nadalje, ovom bi se Direktivom trebali utvrditi specifični kriteriji za utvrđivanje osnove za oborivu pretpostavku da postoji opasnost od bijega.
- (12) Kako bi se povećala učinkovitost postupka vraćanja, trebalo bi utvrditi jasne odgovornosti državljana trećih zemalja, a posebice obvezu surađivanja s tijelima u svim fazama postupka vraćanja, među ostalim i davanjem informacija i elemenata potrebnih za procjenu njihove osobne situacije. Istodobno, trebalo bi osigurati da državljani trećih zemalja budu obaviješteni o posljedicama nepridržavanja tih obveza s obzirom na utvrđivanje opasnosti od bijega, odobravanje vremena za dobrovoljni odlazak i mogućnost propisivanja zadržavanja, kao i o pristupu programima za logističku, financijsku te drugu materijalnu ili nenovčanu pomoć.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 10.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (13) Ako ne postoje razlozi da se smatra da bi ~~te~~ određivanje vremena za dobrovoljni odlazak ~~te~~ moglo ugroziti svrhu postupka vraćanja, dobrovoljni bi povratak trebao imati prednost pred prisilnim ~~te~~ vraćanjem ~~te~~ te bi se trebalo odrediti ⇒ prikladno ⇐ vrijeme za dobrovoljni odlazak ⇒ od najviše trideset dana, ovisno posebice o mogućnosti vraćanja ⇐ . ⇒ Vrijeme za dobrovoljni odlazak ne bi se trebalo odobravati ako je ocijenjeno da postoji opasnost od bijega državljana trećih zemalja, ako je njihov prethodni zahtjev za zakoniti boravak odbijen kao lažan ili očito neutemeljen, ili ako predstavljaju rizik za javni poredak, javnu sigurnost ili nacionalnu sigurnost. ⇐ Produljenje vremena za dobrovoljni odlazak trebalo bi se osigurati kada se to smatra potrebnim zbog posebnih okolnosti u pojedinačnom slučaju. ~~Za poticanje dobrovoljnog povratka države bi članice trebale pružati veću pomoć za povratak i savjetovanje te na najbolji način koristiti relevantne mogućnosti financiranja koje su na raspolaganju u okviru Europske fonda za povratak.~~

↓ novo

- (14) Kako bi poticale dobrovoljni povratak, države članice trebale bi uvesti operativne programe za bolju pomoć i savjetovanje pri vraćanju, koji bi mogli uključivati potporu reintegraciji u trećim zemljama vraćanja, uzimajući u obzir zajedničke standarde za programe potpomognutog dobrovoljnog povratka i reintegracije koje je Komisija izradila u suradnji s državama članicama, a Vijeće prihvatilo.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 11.
(prilagođeno)

- (15) Trebalo bi utvrditi ~~minimalna zakonska jamstva~~ ☒ minimalne zakonske zaštitne mjere ☒ za odluke ~~u vezi povratka~~ ☒ povezane s vraćanjem ☒ kako bi se osigurala učinkovita zaštita interesa ~~konkretnih~~ ☒ dotičnih ☒ pojedinaca.
-

↓ novo

- (16) Rokom za podnošenje žalbe na odluku povezanu s vraćanjem trebalo bi dati dovoljno vremena za osiguravanje pristupa djelotvornom pravnom lijeku, istodobno uzimajući u obzir da dugi rokovi mogu imati negativan učinak na postupke vraćanja. Kako bi se izbjegla moguća zlouporaba prava i postupaka, za žalbu protiv odluke o vraćanju trebalo bi odobriti najduži rok od najviše pet dana. Ta bi se se odredba trebala primjenjivati samo nakon izdavanja odluke o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu koja je postala pravomoćna, uključujući i nakon mogućeg sudskog preispitivanja.
- (17) Žalba protiv odluke o vraćanju koja se temelji na odluci o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu koja je već bila predmet djelotvornog pravnog lijeka trebala bi podlijezati samo jednom stupnju nadležnosti jer je pravosudno tijelo u kontekstu postupka azila već razmotrilo osobnu situaciju dotičnog državljanina treće zemlje i donijelo odluku o njoj.
- (18) Žalba protiv odluke o vraćanju trebala bi imati automatski suspenzivni učinak samo u slučajevima kad postoji opasnost od kršenja načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.
- (19) Kad načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja nije dovedeno u pitanje, žalbe protiv odluke o vraćanju ne bi trebale imati automatski suspenzivni učinak. Pravosudna tijela trebala bi moći privremeno suspendirati izvršenje odluke o vraćanju u pojedinačnim slučajevima iz drugih razloga, bilo na zahtjev dotičnog državljanina treće zemlje ili djelujući po službenoj dužnosti, ako se to smatra nužnim. Takve bi odluke u pravilu trebalo donositi u roku od 48 sati. Ako to složenost predmeta opravdava, pravosudna tijela trebala bi donositi takve odluke bez nepotrebnog odgađanja.
- (20) Da bi se poboljšala učinkovitost postupaka vraćanja i izbjegla nepotrebna kašnjenja, a bez ugrožavanja prava dotičnih državljanina trećih zemalja, izvršenje odluke o vraćanju ne bi trebalo biti automatski suspendirano u slučajevima kad je već provedena ocjena opasnosti od kršenja načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja i kad je pravni lijek već iskorišten kao dio postupka azila provedenog prije izdavanja povezane odluke o vraćanju na koju je uložena žalba, osim ako se u međuvremenu osobna situacija dotičnog državljanina treće zemlje znatno promijenila.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 11.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (21) Osobama koje nemaju dovoljna sredstva trebalo bi ~~⇒ na zahtjev ⇐~~ osigurati potrebnu pravu pomoć. ~~Države bi članice u svojim U~~ nacionalnim zakonodavstvima ~~☒~~ trebalo bi utvrditi popis okolnosti u kojima se ~~☒ trebale predviđjeti u kojim se slučajevima~~ pravna pomoć smatra potrebnom.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 12.

- (22) Položaj državljana trećih zemalja koji borave nezakonito, a njihovo udaljavanje nije moguće, trebao bi biti reguliran. Osnovne uvjete za njihovo uzdržavanje trebalo bi utvrditi u skladu s nacionalnim zakonodavstvom. Takve bi osobe trebale dobiti pisanu potvrdu kako bi mogle u slučaju upravnih kontrola ili provjera dokazati svoj poseban položaj. Države ~~bi~~ članice trebale ~~bi~~ imati široku slobodu u odlučivanju u pogledu obrasca i oblika potvrde te bi trebale moći uključiti ga u odluke ~~koje se odnose na povratak~~ povezane s vraćanjem prema ovoj Direktivi.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 13.
(prilagođeno)

- (23) Korištenje prisilnih mjera trebalo bi biti u skladu s načelima proporcionalnosti i učinkovitosti u pogledu korištenih načina i postavljenih ciljeva. Trebalo bi utvrditi minimalne ~~sigurnosne uvjete~~ ~~☒~~ zaštitne mjere ~~☒~~ za provođenje prisilnog vraćanja, uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2004/573/EZ ~~od 29. travnja 2004. organizaciji zajedničkih letova za udaljavanje, s državnog područja dviju ili više država članica, državljana trećih zemalja protiv kojih su doneseni pojedinačni nalozi za udaljavanje~~¹³. Državama ~~bi~~ članicama trebalo ~~bi~~ biti omogućeno da se služe različitim mogućnostima za nadzor prisilnog vraćanja.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 14.

- (24) Učinci nacionalnih mjera za vraćanje trebali bi imati europsku dimenziju ustanovljavanjem zabrana ulaska i boravka na području svih država članica. Trajanje zabrane ulaska utvrđuje se s obzirom na sve relevantne okolnosti pojedinačnog slučaja i u pravilu ne bi trebalo biti dulje od pet godina. U tom smislu, posebno bi se trebala uzeti u obzir činjenica da je u pogledu dotičnog državljanina treće zemlje već doneseno više ~~od jedne~~ odluke o vraćanju ili naloga za udaljavanje ili da je ušao u područje neke države članice za vrijeme trajanja zabrane ulaska.

¹³ Odluka Vijeća 2004/573/EZ od 29. travnja 2004. o organizaciji zajedničkih letova za udaljavanje, s državnog područja dviju ili više država članica, državljana trećih zemalja protiv kojih su doneseni pojedinačni nalozi za udaljavanje (SL L 261, 6.8.2004., str. 28.).

↓ novo

- (25) Kad se pri izlaznoj kontroli na vanjskim granicama otkrije državljanin treće zemlje s nezakonitim boravkom, može biti primjereno odrediti zabranu ulaska kako bi se spriječio ponovni ulazak u budućnosti i tako smanjio rizik od nezakonitog useljavanja. Ako je to opravdano, nakon pojedinačne ocjene i primjene načela proporcionalnosti nadležno tijelo može odrediti zabranu ulaska bez izdavanja odluke o vraćanju kako bi se izbjeglo odgađanje odlaska dotičnog državljanina treće zemlje.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 15.

- (26) Državama članicama bi trebalo biti prepušteno da odluče pretpostavlja li revizija odluka ~~koje se odnose na~~ povezane s vraćanjem ovlaštenje tijela koje obavlja reviziju da zamijeni raniju odluku o vraćanju vlastitom odlukom.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 16.

- (27) Korištenje zadržavanja s ciljem udaljavanja trebalo bi biti ~~ograničeno~~ i sukladno načelu proporcionalnosti u pogledu korištenih načina i postavljenih ciljeva. Zadržavanje je opravdano samo radi pripreme za vraćanje ili provođenja postupka udaljavanja te ako primjena manje prisilnih mjera ne bi bila dovoljna.

↓ novo

- (28) Nakon zasebne ocjene svakog slučaja treba odrediti zadržavanje ako postoji opasnost od bijega, ako državljanin treće zemlje izbjegava ili otežava pripremu postupka vraćanja ili udaljavanja ili ako predstavlja opasnost za javni poredak, javnu sigurnost ili nacionalnu sigurnost.
- (29) S obzirom na to da najdulje vrijeme zadržavanja u nekim državama članicama nije dostatno za osiguravanje provedbe vraćanja, trebalo bi utvrditi najdulje vrijeme zadržavanja od tri do šest mjeseci, koje se može produljiti, kako bi se osiguralo dovoljno vremena za uspješan dovršetak postupka vraćanja, ne dovodeći u pitanje uspostavljene zaštitne mjere kojima se osigurava da se zadržavanje provodi samo kad je to nužno i razmjerno te samo dok su u tijeku pripreme za udaljavanje.
- (30) Ovom se Direktivom ne bi smjelo sprečavati države članice da propišu djelotvorne, razmjerne i odvraćajuće sankcije te kaznene sankcije, uključujući zatvor, za povrede migracijskih pravila, pod uvjetom da su te sankcije u skladu s ciljevima Direktive, da se njima ne dovodi u pitanje primjena ove Direktive te da se osigurava puno poštovanje temeljnih prava.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 17.

- (31) Sa zadržanim državljanima trećih zemalja trebalo bi se postupati na human i dostojanstven način uz poštovanje njihovih temeljnih prava te u skladu s

međunarodnim i nacionalnim pravom. Ne dovodeći u pitanje prethodna uhićenja od strane tijela nadležnih za izvršavanje zakona koja su uređena nacionalnim zakonodavstvom, zadržavanje bi u pravilu trebalo provoditi u specijaliziranim ustanovama za zadržavanje.

↓ novo

- (32) Ne dovodeći u pitanje mogućnost da države članice ne primjenjuju ovu Direktivu na slučajeve iz članka 2. stavka 2. točke (a), ako se primjenjuje postupak na granici u skladu s Uredbom (EU) .../... [*Uredba o postupku azila*], nakon njega trebao bi slijediti poseban postupak na granici za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom čiji su zahtjevi za međunarodnu zaštitu u okviru tog postupka na granici u slučaju azila odbijeni, kako bi se osigurala izravna usklađenost između postupka na granici u slučaju azila i postupka na granici u slučaju vraćanja te kako bi se spriječile praznine između postupaka. U takvim slučajevima potrebno je utvrditi specifična pravila kako bi se osigurala usklađenost i sinergija tih postupaka te očuvali cjelovitost i učinkovitost cjelokupnog procesa.
- (33) Da bi se osiguralo učinkovito vraćanje u kontekstu postupka na granici, ne bi trebalo odobravati vrijeme za dobrovoljni odlazak. Međutim, vrijeme za dobrovoljni odlazak trebalo bi se odobravati državljanima trećih zemalja koji imaju važeću putnu ispravu i surađuju s nadležnim tijelima država članica u svim fazama postupka vraćanja. U takvim slučajevima, kako bi se spriječio bijeg, državljani trećih zemalja trebali bi predati svoje putne isprave nadležnom tijelu do odlaska.
- (34) Za brzo rješavanje predmeta treba odobriti najduži rok za žalbu protiv odluke o vraćanju izdane poslije odluke o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu donesene u okviru postupka na granici koja je postala pravomoćna.
- (35) Žalba protiv odluke o vraćanju donesene u kontekstu postupka na granici trebala bi imati automatski suspenzivni učinak ako postoji opasnost od kršenja načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, ako se situacija dotičnog državljanina treće zemlje znatno promijenila od donošenja odluke o odbijanju njegova zahtjeva za međunarodnu zaštitu u okviru postupka na granici u slučaju azila, ili ako nije iskorišten pravni lijek protiv odluke o odbijanju njegova zahtjeva donesene u okviru postupka na granici u slučaju azila.
- (36) Nužno je i razmjerno osigurati da se državljanin treće zemlje, koji je već bio zadržan tijekom razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu u okviru postupka na granici u slučaju azila, može zadržati, nakon što njegov zahtjev bude odbijen, kako bi se pripremilo vraćanje i/ili proveo postupak udaljavanja. Kako bi se izbjeglo automatsko puštanje državljana trećih zemalja i dopuštanje ulaska na državno područje države članice unatoč uskraćivanju prava na boravak, potrebno je ograničeno vrijeme kako bi se pokušala izvršiti odluka o vraćanju izdana na granici. Dotični državljanin treće zemlje može biti zadržan u kontekstu postupka na granici najdulje četiri mjeseca te dok su god u tijeku pripreme za udaljavanje koje se provode s dužnom pažnjom. Vrijeme zadržavanja ne bi trebalo dovoditi u pitanje druga vremena zadržavanja utvrđena u ovoj Direktivi. Ako nije bilo moguće izvršiti vraćanje do kraja prethodnog razdoblja, može se odrediti daljnje zadržavanje državljanina treće zemlje prema drugoj odredbi ove Direktive i to na vrijeme utvrđeno u toj odredbi.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 18.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (37) Države članice trebale bi imati brz pristup informacijama o ⇒ odlukama o vraćanju i ⇐ zabranama ulaska koje su izdale druge države članice. ~~Ta razmjena podataka trebala~~ ⇔ Taj pristup trebao ⇔ bi se ~~obavljati~~ provoditi u skladu s ⇒ Uredbom (EU) .../...¹⁴ [Uredba o upotrebi Schengenskog informacijskog sustava za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom] i ⇐ Uredbom (EZ) br. 1987/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ~~od 20. prosinca 2006. o uspostavi, djelovanju i korištenju druge generacije Schengenskog informacijskog sustava (SIS II)~~¹⁵ ⇒ , uključujući za olakšavanje uzajamnog priznavanja tih odluka među nadležnim tijelima u skladu s Direktivom Vijeća 2001/40/EZ¹⁶ i Odlukom Vijeća 2004/191/EZ¹⁷ ⇐ .

↓ novo

- (38) Osnivanje sustava upravljanja vraćanjem doprinosi učinkovitosti postupka vraćanja. Svaki nacionalni sustav trebao bi pružati pravodobne informacije o identitetu i pravnom statusu državljana trećih zemalja koje su relevantne za praćenje pojedinačnih slučajeva. Radi učinkovitog rada i znatnog smanjenja administrativnog opterećenja svi nacionalni sustavi vraćanja trebali bi biti povezani sa Schengenskim informacijskim sustavom kako bi se olakšalo i ubrzalo unošenje informacija povezanih s vraćanjem, kao i s centralnim sustavom koji je osnovala Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu u skladu s Uredbom (EU) .../... [Uredba o europskoj graničnoj i obalnoj straži].

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 19.
⇒ novo

- (39) Suradnja između institucija koje su uključene na svim razinama u postupku vraćanja i razmjeni i promicanju najboljih praksi ⇒ , uključujući uzimanje u obzir i redovito ažuriranje Priručnika o vraćanju u skladu s pravnim i političkim kretanjima, ⇐ trebala bi pratiti provedbu ove Direktive i osigurati europsku dodanu vrijednost.

¹⁴ [Uredba o upotrebi Schengenskog informacijskog sustava za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom] (SL L ...).

¹⁵ Uredba (EZ) br. 1987/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o uspostavi, djelovanju i korištenju druge generacije Schengenskog informacijskog sustava (SIS II) (SL L 381, 28.12.2006., str. 4.).

¹⁶ Direktiva Vijeća 2001/40/EZ od 28. svibnja 2001. o uzajamnom priznavanju odluka o izgonu državljana trećih zemalja (SL L 149, 2.6.2001., str. 34.).

¹⁷ Direktiva Vijeća 2001/40/EZ od 28. svibnja 2001. o uzajamnom priznavanju odluka o izgonu državljana trećih zemalja, SL L 149, 2.6.2001., str. 34., i Odluka Vijeća 2004/191/EZ od 23. veljače 2004. o utvrđivanju kriterija i praktičnih rješenja za nadoknadu zbog financijskih neravnoteža nastalih primjenom Direktive 2001/40/EZ o uzajamnom priznavanju odluka o protjerivanju državljana trećih zemalja (SL L 60, 27.2.2004., str. 55.).

↓ novo

- (40) Unija pruža financijsku i operativnu potporu za učinkovitu provedbu ove Direktive. Države članice trebale bi iskoristiti dostupne financijske instrumente, programe i projekte Unije u području vraćanja, posebice u okviru Uredbe (EU) .../... [*Uredba o uspostavi Fonda za azil i migracije*], kao i operativnu pomoć Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu u skladu s Uredbom (EU) .../... [*Uredba o europskoj graničnoj i obalnoj straži*]. Tu bi potporu posebice trebalo koristiti za uspostavljanje sustava i programa upravljanja vraćanjem koji će pružati logističku, financijsku te drugu materijalnu ili nenovčanu pomoć za potporu vraćanju i, gdje je to primjenjivo, reintegraciji državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 20.
(prilagođeno)

- (41) Budući da je cilj ove Direktive, ~~posebno~~ odnosno utvrđivanje općih zajedničkih pravila o vraćanju, udaljavanju, korištenju prisilnih mjera, zadržavanju i zabranama ulaska, ne može biti postignut u zadovoljavajućoj mjeri od strane država članica, a može zbog svog opsega i učinaka biti lakše postignut na razini ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒, ~~Zajednica~~ ☒ Unija ☒ može usvojiti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti, kako je navedeno u članku 5. Ugovora ☒ o Europskoj uniji ☒ . U skladu s načelom proporcionalnosti, kako je navedeno u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za postizanje tog cilja.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 21.

- (42) Države članice trebale bi provesti ovu Direktivu bez diskriminacije u ~~odnosu~~ na spol, rasu, boju kože, etničko ili društveno podrijetlo, ~~genetske oznake~~ obilježja, jezik, vjeroispovijest ili uvjerenja, političko ili drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovinsko stanje, rođenje, invalidnost, starost, ili spolno ~~usmjerenje~~ orijentaciju.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 22.

- (43) U skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta iz 1989. države ~~bi~~ članice trebale bi prilikom provedbe ove Direktive posvećivati najveću pozornost „najboljem interesu djeteta”. U skladu s Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda države članice bi trebale prilikom provedbe ove Direktive posvećivati najveću pozornost pravu na obiteljski život.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 23.

- (44) Primjena ove Direktive ne dovodi u pitanje obveze koje proizlaze iz Ženevske konvencije o statusu izbjeglica od 28. srpnja 1951., kako je izmijenjena Njujorškim protokolom od 31. siječnja 1967.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 24.

- (45) Ova Direktiva poštuje temeljna prava i načela priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.
-

↓ novo

- (46) Svrha učinkovite provedbe vraćanja državljana trećih zemalja koji ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uvjete za ulazak, boravak ili boravište u državama članicama u skladu s ovom Direktivom ključna je sastavnica sveobuhvatnih napora u borbi protiv nezakonite migracije i predstavlja važan javni interes.
- (47) Tijela za vraćanje država članica moraju obrađivati osobne podatke kako bi osigurala pravilnu provedbu postupaka vraćanja i uspješno izvršenje odluka o vraćanju. Treće zemlje vraćanja često ne podliježu odlukama o primjerenosti koje Komisija donosi u skladu s člankom 45. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸ ili u skladu s člankom 36. Direktive (EU) 2016/680¹⁹ te često nisu sklopile ili ne namjeravaju sklopiti sporazum o ponovnom prihvatu s Unijom ili na drugi način osigurati odgovarajuće zaštitne mjere u smislu članka 46. Uredbe (EU) 2016/679 ili u smislu nacionalnih odredaba kojima se prenosi članak 37. Direktive (EU) 2016/680. Unatoč snažnim naporima Unije u suradnji s glavnim zemljama podrijetla državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom na koje se primjenjuje obveza vraćanja, nije uvijek moguće osigurati da te treće zemlje sustavno ispunjavaju svoje obveze utvrđene međunarodnim pravom i da ponovno prihvate svoje državljane. Sporazumi o ponovnom prihvatu koje Unija ili države članice sklapaju ili dogovaraju, a kojima se osiguravaju odgovarajuće zaštitne mjere za prijenos podataka trećim zemljama u skladu s člankom 46. Uredbe (EU) 2016/679 ili u skladu s nacionalnim odredbama kojima se prenosi članak 36. Direktive (EU) 2016/680. obuhvaćaju ograničen broj takvih trećih zemalja. Kad ti sporazumi ne postoje, nadležna tijela država članica trebala bi prenositi osobne podatke za potrebe provedbe Unijinih operacija vraćanja u skladu s uvjetima utvrđenima u članku 49. stavku 1. točki (d) Uredbe (EU) 2016/679 ili u nacionalnim odredbama kojima se prenosi članak 38. Direktive (EU) 2016/680.
-

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 25.
(prilagođeno)

- (48) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola ~~☒~~ br. 22 ~~☒~~ o stajalištu Danske koji je priložen Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o ~~☒~~ funkcioniranju Europske unije ~~☒~~ osnivanju Europske zajednice, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive, ona je ne obvezuje i ne nju se ne primjenjuje. Budući da se ova Direktiva temelji – u mjeri u kojoj ~~je~~ primjenjuje na državljane trećih zemalja koji ne

¹⁸ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.)

¹⁹ Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89.).

ispunjavaju ili koji više ne ispunjavaju uvjete za ulazak u skladu s ~~Zakonikom o schengenskim granicama~~²⁰ ☒ Uredbom (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća²¹ ☒ – na schengenskoj pravnoj stečevini ~~prema odredbama glave IV. dijela trećeg Ugovora o osnivanju Europske zajednice~~, Danska, u skladu s člankom 5. ☒ 4. ☒ ~~navedenog~~ ☒ tog ☒ Protokola odlučuje u roku od šest mjeseci ~~od donošenja ove Direktive~~ ☒ nakon što Vijeće odluči o ovoj Direktivi ☒, hoće li je provesti u nacionalnom zakonodavstvu.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 26.
(prilagođeno)

- (49) U mjeri u kojoj se primjenjuje na državljane trećih zemalja, koji ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uvjete za ulazak u skladu sa ~~Zakonikom o schengenskim granicama~~, ova Direktiva predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojoj Ujedinjena Kraljevina ne sudjeluje u skladu s Odlukom Vijeća 2000/365/EZ ~~od 29. svibnja 2000. o zahtjevu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine~~²². Štoviše, u skladu s člancima 1. i 2. Protokola ☒ br. 21 ☒ o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske ☒ s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, ☒ koji je priložen Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o ☒ funkcioniranju Europske unije ☒ ~~osnivanju Europske zajednice~~, te ne dovodeći u pitanje članak 4. ~~navedenog~~ ☒ tog ☒ Protokola, Ujedinjena Kraljevina ne sudjeluje u donošenju ove Direktive, ona je ne obvezuje i na nju se ne primjenjuje.

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 27.
(prilagođeno)

- (50) U mjeri u kojoj se primjenjuje na državljane trećih zemalja, koji ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uvjete za ulazak u skladu sa ~~Zakonikom o schengenskim granicama~~, ova Direktiva predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojoj Irska ne sudjeluje u skladu s Odlukom Vijeća 2002/192/EZ ~~od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske~~²³. Štoviše, u skladu s člancima 1. i 2. Protokola ☒ br. 21 ☒ o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske ☒ s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, ☒ koji je priložen Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o ☒ funkcioniranju Europske unije ☒ ~~osnivanju Europske zajednice~~, te ne dovodeći u pitanje članak 4. ~~navedenog~~ ☒ tog ☒ Protokola, Irska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive, ona je ne obvezuje i na nju se ne primjenjuje.

²⁰ ~~Uredba (EZ) br. 562/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o uspostavi Zakonika Zajednice o pravilima koja uređuju prekogranično kretanje osoba (Zakonik o schengenskim granicama) (SL L 105, 13.4.2006., str. 1.).~~

²¹ Uredba (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama), SL L 77, 23.3.2016., str. 1.

²² ~~Odluka Vijeća 2000/365/EZ od 29. svibnja 2000. o zahtjevu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 131, 1.6.2000., str. 43.).~~

²³ ~~Odluka Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 64, 7.3.2002., str. 20.).~~

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 28.
(prilagođeno)

- (51) U pogledu Islanda i Norveške ova Direktiva predstavlja – u mjeri u kojoj ~~ise~~ primjenjuje na državljane trećih zemalja koji ne ispunjavaju ili koji više ne ispunjavaju uvjete za ulazak u skladu s ~~☒~~ Uredbom (EU) 2016/399 ~~☒~~ ~~Zakonikom o schengenskim granicama~~ – razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma zaključenog između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju ~~☒~~ tih država ~~☒~~ ~~te dvije države~~ provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, koja ulazi u područje iz članka 1. točke C Odluke Vijeća 1999/437/EZ²⁴ ~~o određenim dogovorima za primjenu tog Sporazuma.~~

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 29.
(prilagođeno)

- (52) U pogledu Švicarske ova Direktiva predstavlja – u mjeri u kojoj ~~ise~~ primjenjuje na državljane trećih zemalja koji ne ispunjavaju ili koji više ne ispunjavaju uvjete za ulazak u skladu s ~~☒~~ Uredbom (EU) 2016/399 ~~☒~~ ~~Zakonikom o schengenskim granicama~~ – razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma zaključenog između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine²⁵, koja ulazi u područje iz članka 1. točke C Odluke Vijeća 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2008/146/EZ²⁶ ~~o zaključivanju u ime Europske zajednice tog Sporazuma.~~

↓ 2008/115/EZ uvodna izjava 30.
(prilagođeno)

- (53) U pogledu Lihtenštajna Direktiva predstavlja – u mjeri u kojoj ~~ise~~ primjenjuje na državljane trećih zemalja koji ne ispunjavaju ili koji više ne ispunjavaju uvjete za ulazak u skladu s ~~☒~~ Uredbom (EU) 2016/399 ~~☒~~ ~~Zakonikom o schengenskim granicama~~ – razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Protokola zaključenog između Europske unije, Europske zajednice i ~~Švicarske Konfederacije~~ i Kneževine Lihtenštajna o pridruživanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine²⁷, koja ulazi u područje iz članka 1. točke C Odluke Vijeća 1999/437/EZ u vezi s

²⁴ Odluka Vijeća 1999/437/EZ od 17. svibnja 1999. o određenim aranžmanima za primjenu Sporazuma sklopljenog između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih dviju država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 176, 10.7.1999., str. 31.).

²⁵ SL L 53, 27.2.2008., str. 52.

²⁶ Odluka Vijeća 2008/146/EZ od 28. siječnja 2008. o sklapanju, u ime Europske zajednice, Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 53, 27.2.2008., str. 1.).

²⁷ SL L 160, 18.6.2011, str. 21.

člankom 3. Odluke Vijeća 2011/350/EU²⁸ ~~2011/350/EZ~~²⁹ o zaključivanju u ime Europske zajednice o potpisivanju u ime Europske zajednice i o privremenoj primjeni odredaba ovog Protokola.

↓ novo

- (54) Obvezu prenošenja ove Direktive u nacionalno pravo trebalo bi ograničiti na one odredbe koje predstavljaju suštinsku izmjenu u usporedbi s prijašnjom direktivom. Obveza prenošenja nepromijenjenih odredaba proizlazi iz prijašnje direktive.
- (55) Ovom Direktivom ne bi se trebale dovoditi u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo Direktive, koji su navedeni u Prilogu I.,

↓ 2008/115/EZ (prilagođeno)

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Direktivom utvrđuju zajednički standardi i postupci koji se ~~imaju~~ ☒ trebaju ☒ primjenjivati u državama članicama za vraćanje državljana trećih zemalja koji nemaju zakonit boravak u skladu s temeljnim pravima kao općim načelima prava ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ kao i međunarodnog prava, uključujući zaštitu izbjeglica i ljudskih prava.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje na državljane trećih zemalja koji nezakonito borave na državnom području države članice.
2. Države članice mogu odlučiti da neće primjenjivati ovu Direktivu na državljane trećih zemalja:
 - (a) kojima je odbijen ulazak u skladu s člankom 14. ~~13.~~ ☒ Uredbe (EU) 2016/399 ☒ ~~Zakonika o schengenskim granicama~~ ili koji su uhićeni ili zadržani od strane nadležnih tijela zbog nezakonitog prelaska kopnene, morske ili zračne vanjske granice države članice i koji potom nisu dobili dozvolu ili im nije priznato pravo boravka u toj državi članici;

²⁸ Odluka Vijeća 2011/350/EU od 7. ožujka 2011. o sklapanju Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pristupanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, u vezi s ukidanjem kontrola na unutarnjim granicama i kretanju osoba, u ime Europske unije (SL L 160, 18.6.2011., str. 19.).

²⁹ SL L 83, 26.3.2008., str. 2.

- (b) koji se moraju u skladu s nacionalnim pravom vratiti radi kaznene sankcije ili posljedice kaznene sankcije ili je u pogledu njih pokrenut postupak izručenja.
3. Ova se Direktiva ne primjenjuje na osobe koje imaju pravo prema pravu ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ na slobodno kretanje, kako je utvrđeno člankom 2. stavkom 5. ☒ Uredbe (EU) 2016/399 ☒ ~~Zakonika o schengenskim granicama~~.

Članak 3.

Definicije

~~U smislu~~ ☒ Za potrebe ☒ ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „državljanin treće zemlje” znači svaka osoba koja nije državljanin Unije u smislu članka ☒ 20. ☒ ~~7. stavka 1. Ugovora~~ ☒ o funkcioniranju Europske unije ☒ i koja nema na temelju prava ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ pravo na slobodno kretanje kako je utvrđeno člankom 2. ~~točkom~~ stavkom 5. ☒ Uredbe (EU) 2016/399; ☒ ~~Zakonika o schengenskim granicama~~
2. „nezakonit boravak” znači nazočnost u području države članice državljanina treće zemlje koji ne ispunjava ili više ne ispunjava uvjete za ulazak iz članka ~~6.~~ 5. ☒ Uredbe (EU) 2016/399 ☒ ~~Zakonika o schengenskim granicama~~ ili druge uvjete za ulazak, boravak ili boravište u toj državi članici; ~~;~~
3. „vraćanje” znači postupak vraćanja državljanina treće zemlje – bilo kao dobrovoljno prihvaćanje obveze na povratak ili prisilno – u:
 - (a) ~~—~~ njegovu ili njezinu državu podrijetla, ili
 - (b) ~~—~~ državu tranzita u skladu sa sporazumima ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ ili bilateralnim sporazumima o ponovnom ~~primiku~~ ☒ prihvatu ☒ ili drugim sporazumima, ili
 - (c) ~~—~~ drugu treću zemlju u koju se ~~konkretni~~ ☒ dotični ☒ državljanin treće zemlje dobrovoljno odluči vratiti i u kojoj će on ili ona biti prihvaćeni;
4. „odluka o vraćanju” znači upravna ili sudska odluka ili akt u kojem se navodi ili određuje da je boravak državljanina treće zemlje nezakonit i kojom se određuje ili utvrđuje obveza vraćanja;
5. „udaljavanje” znači izvršenje obveze vraćanja, posebno fizički prijevoz iz države članice;
6. „zabrana ulaska” znači upravna ili sudska odluka ili akt kojim se zabranjuju ulazak i boravak na državnom području države članice za određeno vrijeme, zajedno s odlukom o vraćanju;
7. „opasnost od bijega” znači postojanje razloga u konkretnom slučaju koji se temelje na objektivnim kriterijima utvrđenim zakonom, na temelju kojih se može smatrati da državljanin treće zemlje koji je u postupku vraćanja može pobjeći;
8. „dobrovoljni odlazak” znači izvršavanje obveze vraćanja u roku koji je određen u tu svrhu u odluci o vraćanju;
9. „ranjive osobe” znači maloljetnici, maloljetnici bez pratnje, osobe s ~~posebnim potrebama~~ ☒ invaliditetom ☒, starije osobe, trudnice, samohrani roditelji s maloljetnom djecom, osobe koje su bile podvrgnute mučenju, silovanju ili drugim oblicima psihološkog, fizičkog i spolnog nasilja.

Članak 4.

Povoljnije odredbe

1. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje povoljnije odredbe:
 - (a) bilateralnih i multilateralnih sporazuma između ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ ili ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ i njezinih država članica i jedne ili više trećih zemalja;
 - (b) bilateralnih i multilateralnih sporazuma između jedne ili više država članica i jedne ili više trećih zemalja.
2. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje nijednu odredbu koja bi bila povoljnija za državljanina treće zemlje a koja je utvrđena pravnom stečevinom ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ u vezi imigracije i azila.
3. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje prava država članica da donose ili zadrže odredbe koje su povoljnije za osobe na koje se primjenjuju, ako su te odredbe u skladu s Direktivom.
4. U pogledu državljana trećih zemalja koji su izuzeti iz područja primjene ove Direktive u skladu s člankom 2. stavkom 2. točkom (a), države članice:
 - (a) osiguravaju da njihov položaj i razina zaštite ne budu manje povoljni nego što je to u članku 10. ~~8.~~ stavcima 4. i 5. (ograničenja primjene prisilnih mjera), članku 11. ~~9.~~ stavku 2. točki (a) (odgoda udaljavanja), članku 17. ~~14.~~ stavku 1. točkama (b) i (d) (hitna zdravstvena zaštita i uzimanje u obzir potreba ranjivih osoba), te člancima ~~19. 16.~~ i 20. ~~17.~~ (uvjeti zadržavanja), te
 - (b) poštuju načelo ~~non-refoulement~~ ☒ zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja ☒.

Članak 5.

~~Non-refoulement~~ ☒ **Zabrana prisilnog udaljenja ili vraćanja ☒, najbolji interes djeteta, pravo na obiteljski život i zdravstveno stanje**

Države članice prilikom provedbe ove Direktive uzimaju u obzir:

- (a) najbolji interes djeteta;
 - (b) pravo na obiteljski život;
 - (c) zdravstveno stanje ~~konkretnog~~ ☒ dotičnog ☒ državljanina treće zemlje,
- te poštuju načelo ~~non-refoulement~~ ☒ zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja ☒.

↓ novo

Članak 6.

Opasnost od bijega

1. Objektivni kriteriji iz članka 3. točke 7. uključuju najmanje sljedeće kriterije:
 - (a) nedostatak dokumenata kojima se dokazuje identitet;
 - (b) nepostojanje prebivališta, boravišta ili pouzdane adrese;
 - (c) nedostatak financijskih sredstava;

- (d) nezakonit ulazak na državno područje država članica;
- (e) neovlašteno kretanje na državno područje druge države članice;
- (f) izričito izražavanje namjere nepoštovanja mjera povezanih s vraćanjem primijenjenih u skladu s ovom Direktivom;
- (g) protiv osobe je u drugoj državi članici izdana odluka o vraćanju;
- (h) nepoštovanje odluke o vraćanju, uključujući obveze vraćanja u vremenu za dobrovoljni povratak;
- (i) nepoštovanje zahtjeva iz članka 8. stavka 2. za hitni odlazak na državno područje druge države članice koja je izdala valjanu boravišnu dozvolu ili drugo odobrenje koje omogućuje pravo na boravak;
- (j) nepoštovanje obveze suradnje s nadležnim tijelima država članica u svim fazama postupka vraćanja iz članka 7.;
- (k) postojanje osude za kazneno djelo, uključujući za teško kazneno djelo u drugoj državi članici;
- (l) kriminalističke istrage i postupci koji su u tijeku;
- (m) upotreba lažnih ili krivotvorenih osobnih isprava, uništavanje ili drukčije odbacivanje postojećih isprava ili odbijanje davanja otisaka prstiju, kako se zahtijeva pravom Unije ili nacionalnim pravom;
- (n) opiranje postupcima vraćanja, nasilno ili prijevarom;
- (o) nepoštovanje mjere kojoj je cilj sprečavanje opasnosti od bijega iz članka 9. stavka 3.;
- (p) nepoštovanje važeće zabrane ulaska.

2. Postojanje opasnosti od bijega utvrđuje se na temelju cjelokupne ocjene specifičnih okolnosti pojedinačnog slučaja, uzimajući u obzir objektivne kriterije iz stavka 1.

Međutim, ako je ispunjen jedan od objektivnih kriterija iz stavka 1. točaka (m), (n), (o) i (p) i ako nije dokazano drukčije, države članice utvrđuju da se u pojedinačnom slučaju pretpostavlja opasnost od bijega.

Članak 7.

Obveza suradnje

1. Države članice određuju državljanima trećih zemalja obvezu suradnje s nadležnim tijelima država članica u svim fazama postupka vraćanja. Ta obveza posebice uključuje sljedeće:
 - (a) obvezu pružanja svih elemenata nužnih za utvrđivanje ili potvrđivanje identiteta;
 - (b) obvezu davanja informacija o trećim zemljama tranzita;
 - (c) obvezu ostanka i dostupnosti tijekom trajanja postupaka;
 - (d) obvezu podnošenja zahtjeva za ishođenje važeće putne isprave nadležnim tijelima trećih zemalja.
2. Elementi iz stavka 1. točke (a) obuhvaćaju izjave državljanina trećih zemalja i dokumente koje posjeduju o identitetu, državljanstvu ili državljanstvima, dobi, državi

ili državama te mjestu ili mjestima prethodnog boravka, rutama putovanja i putnim ispravama.

3. Države članice obavješćuju državljane trećih zemalja o posljedicama nepoštovanja obveza iz stavka 1.

↓ 2008/115/EZ (prilagođeno)

⇒ novo

POGLAVLJE II. PRESTANAK NEZAKONITOG BORAVKA

Članak 8. ~~6.~~

Odluka o vraćanju

1. Države članice izdaju odluku o vraćanju ~~u pogledu~~ svakog ~~gm~~ državljanina ~~au~~ treće zemlje koji nezakonito boravi na njihovom ~~onu~~ državnom području, ne dovodeći u pitanje iznimke iz stavaka od 2. do 5.
2. Državljanin treće zemlje koji nezakonito boravi na državnom području države članice, a imaju valjanu dozvolu boravka ili drugo odobrenje koje im omogućuje pravo na boravak ~~koje~~ je izdala druga država članica, moraju bez odgode otići na državno područje te druge države članice. U slučaju da državljanin treće ~~države~~ zemlje na kojeg se ovaj zahtjev odnosi ne postupi u skladu s ovom odredbom, te u slučaju kad se njegov odlazak zahtijeva odmah iz razloga javnog poretka ili javne sigurnosti, primjenjuje se stavak 1.
3. Države članice mogu se suzdržati od izdavanja odluke o vraćanju državljaninu treće zemlje koji nezakonito boravi na njihovom ~~onu~~ državnom području, ako ~~konkretnog~~ ☒ dotičnog ☒ državljanina treće zemlje preuzme druga država članica prema bilateralnom sporazumu ili dogovorima koji važe na dan ☒ 13. siječnja 2009. ☒ stupanja na snagu ove Direktive. U tom slučaju država članica koja je preuzela ~~konkretnog~~ ☒ dotičnog ☒ državljanina treće zemlje primjenjuje stavak 1.
4. Država članica može u svako doba odlučiti izdati neovisnu boravišnu dozvolu ili drugo odobrenje kojim se omogućuje pravo na boravak zbog suosjećanja, humanitarnih ili drugih razloga državljaninu treće zemlje koji nezakonito boravi ~~u njihovom~~ ☒ na njezinu ☒ području. U tom se slučaju ne izdaje odluka o vraćanju. Ako je odluka o vraćanju već izdana, ukida se ili se suspendira za vrijeme trajanja boravišne dozvole ili drugog odobrenja koje omogućuje pravo na boravak.
5. Ako se protiv državljanina ~~u~~ treće zemlje koji nezakonito boravi na državnom području države članice provodi postupak produljenja njegove ili njezine boravišne dozvole ili drugog odobrenja koje omogućuje pravo na boravak, ta se država članica suzdržava od izdavanja odluke za vraćanje, do završetka postupka koji je u tijeku, ~~ne dovodeći u pitanje stavak 6.~~
6. ⇒ Države članice izdaju odluku o vraćanju odmah poslije donošenja odluke o prestanku zakonitog boravka državljanina treće zemlje, uključujući odluku o odbijanju statusa izbjeglice ili osobe kojoj je odobrena supsidijarna zaštita u skladu s Uredbom (EU) .../... [Uredba o kvalifikaciji]. ⇐

Ova Direktiva ne sprječava države članice ~~od donošenja odluke o prestanku zakonitog boravka~~ ☒ da donesu odluku o vraćanju ☒ zajedno s ~~odlukom o vraćanju i/ili~~ ☒ odlukom o prestanku zakonitog boravka državljanina treće zemlje, ☒ odlukom o udaljavanju i/ili zabrani ulaska u jedinstvenoj upravnoj ili sudskoj odluci ili aktu, kako je predviđeno nacionalnim zakonodavstvom, ~~ne dovodeći u pitanje postupovne sigurnosne mjere iz poglavlja III. i prema drugim mjerodavnim odredbama prava Zajednice i nacionalnog prava.~~

↓ novo

Prvim i drugim podstavkom ne dovode se u pitanje sigurnosne mjere iz poglavlja III. i prema drugim mjerodavnim odredbama prava Unije i nacionalnog prava.

↓ 2008/115/EZ (prilagođeno)
⇒ novo

Članak 9. ~~7.~~

Dobrovoljni odlazak

1. U odluci o vraćanju naznačuje se ☒ primjereno ☒ vrijeme potrebno za dobrovoljni odlazak koje iznosi ~~između sedam i~~ ☒ najviše ☒ trideset dana, ne dovodeći u pitanje iznimke iz stavaka 2. i 4. Države članice mogu u svojim nacionalnim zakonodavstvima odrediti da se to vrijeme određuje samo na temelju zahtjeva ~~konkretnog~~ ☒ dotičnog ☒ državljanina treće zemlje. U tom slučaju države članice obavješćuju ~~konkretno~~ ☒ dotične ☒ državljane trećih zemalja o mogućnosti podnošenja takvog zahtjeva.

Vrijeme iz ☒ prvog ☒ podstavka ~~1.~~ ne isključuje mogućnost da ~~konkretni~~ ☒ dotični ☒ državljani trećih zemalja odu ranije.

↓ novo

Trajanje vremena za dobrovoljni odlazak određuje se s obzirom na sve specifične okolnosti pojedinačnog slučaja i uzimajući u obzir mogućnost vraćanja.

↓ 2008/115/EZ (prilagođeno)
⇒ novo

2. Ako je to potrebno, države članice produljuju vrijeme za dobrovoljni odlazak za odgovarajuće razdoblje, uzimajući u obzir posebne okolnosti pojedinačnog slučaja, kao što su dužina boravka, djeca koja pohađaju školu i postojanje obiteljskih i društvenih veza.
3. Određene obveze čiji je cilj sprječavanje opasnosti od bijega, kao što je redovno javljanje tijelima, polog odgovarajućeg novčanog jamstva, dostava dokumenata ili obveza boravka u određenome mjestu, mogu se odrediti tijekom vremena za dobrovoljni odlazak.

4. ⇒ Države članice ne odobravaju vrijeme za dobrovoljni odlazak u sljedećim slučajevima: ⇐
- (a) ~~A~~ko postoji opasnost od bijega ⇒ utvrđena u skladu s člankom 6. ⇐ ;
 - (b) ~~i~~li ako je zahtjev za zakonit boravak odbijen kao očigledno neutemeljen ili lažan;
 - (c) ~~i~~li ako ~~konkretna osoba~~ ☒ dotični državljanin treće zemlje ☒ predstavlja opasnost za javni poredak, javnu sigurnost ili nacionalnu sigurnost, ~~države članice mogu se suzdržati od odobravanja vremena za dobrovoljni odlazak ili mogu odobriti vrijeme kraće od sedam dana.~~

Članak 10. ~~8.~~

Udaljavanje

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere za izvršenje odluke o vraćanju, ako nije odobreno vrijeme za dobrovoljni odlazak u skladu s člankom 9. ~~7.~~ stavkom 4. ili ako obveza vraćanja nije izvršena u vremenu za dobrovoljni odlazak, odobrenom u skladu s člankom 9. ~~7.~~ ⇒ Te mjere uključuju sve mjere nužne za potvrđivanje identiteta državljanina trećih zemalja s nezakonitim boravkom koji nemaju važeću putnu ispravu i za dobivanje takve isprave. ⇐
2. Ako je država članica odobrila u skladu s člankom 9. ~~7.~~ vrijeme za dobrovoljni odlazak, odluka o vraćanju može se izvršiti samo nakon proteka tog vremena, osim ako se pojavi opasnost iz članka 9. ~~7.~~ stavka 4. tijekom tog vremena.
3. Države članice mogu donijeti posebne upravne ili sudske odluke ili akte u kojima se ~~nalaže~~ ☒ određuje ☒ udaljavanje.
4. Kada države članice – kao posljednje sredstvo – primjenjuju prisilne mjere za provođenje udaljavanja državljanina treće zemlje koji se opire udaljavanju, takve su mjere ~~proporcionalne~~ ☒ razmjerne ☒ i ne prekoračuju razumnu silu. One se provode na način predviđen nacionalnim zakonodavstvom u skladu s temeljnim pravima i uz poštovanje dostojanstva i fizičkog integriteta ~~konkretnog~~ ☒ dotičnog ☒ državljanina treće zemlje.
5. Prilikom udaljavanja u zračnom prostoru, države članice uzimaju u obzir Zajedničke smjernice o sigurnosnim odredbama za zajedničko udaljavanje u zračnom prostoru koje su priložene Odluci 2004/573/EZ.
6. Države članice osiguravaju učinkovit sustav nadzora prisilnog vraćanja.

Članak 11. ~~9.~~

Odgoda udaljavanja

1. Države članice odgađaju udaljavanje:
 - (a) ako bi to kršilo načelo ~~non-refoulement~~ ☒ zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja ☒;
 - (b) za vrijeme trajanja suspenzivnog učinka odobrenog u skladu s člankom 16. ~~13.~~ stavkom 2.

2. Države članice mogu odgoditi udaljavanje na ~~određeno~~ ☒ primjereno ☒ vrijeme uzimajući u obzir posebne okolnosti pojedinačnog slučaja. Države članice posebno uzimaju u obzir:
 - (a) fizičko i~~i~~ duševno stajanje državljanina treće zemlje;
 - (b) tehničke razloge kao što je nemogućnost prijevoza ili neizvedivost udaljavanja zbog nedostatka identifikacijskih podataka.
3. Ako je udaljavanje odgođeno prema stavcima 1. i 2., obveze iz članka 9. ~~7.~~ stavka 3. mogu biti ~~izrečene~~ ☒ određene ☒ u pogledu ~~konkretnog~~ ☒ dotičnog ☒ državljanina treće zemlje.

Članak 12. ~~10.~~

Vraćanje i udaljavanje maloljetnika bez pratnje

1. Prije izdavanja odluke o vraćanju u pogledu maloljetnika bez pratnje, dodjeljuje se pomoć odgovarajućih tijela koja nisu tijela koja izvršavaju prisilno vraćanje, uzimajući u obzir najbolji interes djeteta.
2. Prije udaljavanja maloljetnika bez pratnje s državnog područja države članice, tijela te države članice se uvjeravaju da će on ili ona biti vraćeni članu njegove ili njezine obitelji, imenovanom skrbniku ili odgovarajućoj prihvatnoj ustanovi u državi ~~povratka~~ ☒ vraćanja ☒.

Članak 13. ~~11.~~

Zabrana ulaska

1. Odlukama o vraćanju pridodaje se zabrana ulaska:
 - (a) ako nije odobreno vrijeme ~~za~~ dobrovoljni odlazak; ili
 - (b) ako nije poštovana obveza vraćanja.
 U drugim se slučajevima odlukama o vraćanju može pridodati zabrana ulaska.

↓ novo

2. Države članice mogu, ako je to opravdano na temelju specifičnih okolnosti pojedinačnog slučaja i uzimajući u obzir načelo proporcionalnosti, izdati zabranu ulaska koja nije popraćena odlukom o vraćanju državljaninu treće zemlje koji nezakonito boravi na državnom području država članica i čiji je nezakoniti boravak otkriven u vezi s graničnim kontrolama provedenima pri izlasku u skladu s člankom 8. Uredbe (EU) 2016/399.

↓ 2008/115/EZ (prilagođeno)
⇒ novo

3. ~~2.~~ Trajanje zabrane ulaska utvrđuje se u pogledu svih relevantnih okolnosti pojedinačnog slučaja i u pravilu ne prelazi pet godina. Međutim, može biti duža od pet godina, ako državljanin treće zemlje predstavlja ozbiljnu opasnost za javni poredak, javnu sigurnost ili nacionalnu sigurnost.

4. 3. Države članice razmatraju ukidanje ili suspenziju zabrane ulaska kada državljanin treće zemlje na kojega se zabrana ulaska odnosi u skladu sa stavkom 1. ☒ drugim ☒ podstavkom 2. može dokazati da je ~~on ili ona~~ napustio državno područje države članice u potpunosti poštujući odluku o vraćanju.

Na žrtve trgovine ljudima koji imaju boravišnu dozvolu prema Direktivi Vijeća 2004/81/EZ ~~od 29. travnja 2004. o boravišnoj dozvoli izdanoj državljanima trećih zemalja koji su žrtve trgovine ljudima ili koji su korišteni za djelovanja kojima se omogućuje nezakonita imigracija, koji surađuju s nadležnim tijelima,~~³⁰ zabrana ulaska se ne primjenjuje, ne dovodeći u pitanje stavak ~~1.~~ ☒ prvi ☒ podstavak 1. točku (b), ako ~~konkretni~~ ☒ dotični ☒ državljanin treće zemlje ne predstavlja opasnost za javni poredak, javnu sigurnost ili nacionalnu sigurnost.

Države članice mogu se suzdržati od izdavanja, ukidanja ili suspenzije zabrane ulaska u pojedinačnim slučajevima iz humanitarnih razloga.

Države članice mogu ukinuti ili suspendirati zabranu ulaska u pojedinačnom slučaju ili nekim vrstama slučajeva iz drugih razloga.

5. 4. Kada država članica razmatra izdavanje boravišne dozvole ili drugog odobrenja koje omogućuje pravo na boravak državljaninu treće zemlje na kojeg se odnosi zabrana ulaska koja je izdana u drugoj državi članici, ona se najprije savjetuje s državom članicom koja je izdala zabranu ulaska ~~te uzima u obzir njezine interese u skladu s člankom 25. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma~~²⁴ ⇨ u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2018/XXX³² ⇨.

6. 5. Stavci od 1. do 5. 4. primjenjuju se ne dovodeći u pitanje pravo na međunarodnu zaštitu, kako je definirana člankom 2. točkom (a) Direktive 2011/95/EU Vijeća 2004/83/EZ od 29. travnja 2004. o minimalnim normama za kvalifikaciju i status državljana treće zemlje ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba kojima je na drugi način potrebna međunarodna zaštita te o sadržaju odobrene zaštite³³ u državama članicama.

↓ novo

Članak 14.

Upravljanje vraćanjem

1. Svaka država članica osniva, upotrebljava, održava i dodatno razvija nacionalni sustav upravljanja vraćanjem u kojem se obrađuju sve informacije potrebne za

³⁰ Direktiva Vijeća 2004/81/EZ od 29. travnja 2004. o dozvoli boravka izdanoj državljanima trećih zemalja koji su žrtve trgovine ljudima ili koji su korišteni za djelovanja kojima se omogućuje nezakonito useljavanje, koji surađuju s nadležnim tijelima (SL L 261, 6.8.2004., str. 19.).

³¹ SL L 239, 22.9.2000., str. 19.

³² Uredba (EU) 2018/... Europskog parlamenta i Vijeća od [...] o uspostavi, radu i upotrebi Schengenskog informacijskog sustava (SIS) u području graničnih kontrola i o izmjeni Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma te o izmjeni i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1987/2006 [donošenje u tijeku].

³³ Direktiva Vijeća 2004/83/EZ od 29. travnja 2004. o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljana treće zemlje ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba kojima je na drugi način potrebna međunarodna zaštita te o sadržaju odobrene zaštite (SL L 304, 30.9.2004., str. 12.).

provedbu ove Direktive, posebice u pogledu upravljanja pojedinačnim slučajevima, kao i za sve postupke povezane s vraćanjem.

2. Nacionalni sustav uspostavlja se tako da se osigura tehnička kompatibilnost koja omogućuje komuniciranje s centralnim sustavom uspostavljenim u skladu s člankom 50. Uredbe (EU) .../... [Uredba o europskoj graničnoj i obalnoj straži].
3. Države članice uspostavljaju programe za pružanje logističke, financijske te druge materijalne ili nenovčane pomoći, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, za potporu vraćanju državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom koji su državljani trećih zemalja navedenih u Prilogu I. Uredbi Vijeća 539/2001³⁴.

Ta pomoć može obuhvaćati potporu za reintegraciju u trećim zemljama vraćanja.

Odobranje takve pomoći, uključujući njezinu vrstu i razmjere, ovisi o suradnji dotičnog državljanina treće zemlje s nadležnim tijelima država članica u skladu s člankom 7. ove Direktive.

↓ 2008/115/EZ (prilagođeno)

POGLAVLJE III. POSTUPOVNE ~~SIGURNOSNI~~ ~~UVJETI~~ ~~ZAŠTITNE~~ MJERE ~~✗~~

Članak ~~15.~~ ~~12.~~

Obrazac

1. Odluke o vraćanju te odluke o zabrani ulaska i odluke o udaljavanju, ako su izdane, izdaju se u pisanom obliku te sadrže stvarne i pravne razloge, kao i podatke o raspoloživim pravnim lijekovima.

Podaci o činjenicama mogu biti ograničeni ako nacionalno pravo omogućava ograničenje prava na informacije, posebno zbog očuvanja nacionalne sigurnosti, obrane, javne sigurnosti te zbog sprječavanja, istrage, otkrivanja i progona ~~za~~ kaznenih djela.
2. Države članice na zahtjev osiguravaju pisani ili usmeni prijevod glavnih dijelova odluke ~~o vraćanju~~ ~~✗~~ povezane s vraćanjem ~~✗~~ iz stavka 1., uključujući podatke o raspoloživim pravnim lijekovima na jeziku koji državljanin treće zemlje razumije ili se opravdano može pretpostaviti da razumije.
3. Države članice mogu odlučiti da ne primjenjuju stavak 2. na državljane trećih zemalja koji su nezakonito ušli na državno područje države članice i koji su potom dobili odobrenje ili pravo boravka u toj državi članici.

U tom slučaju odluke ~~u vezi povratka~~ ~~povezane s vraćanjem~~ iz stavka 1. izdaju se na standardnom obrascu, sukladno nacionalnom zakonodavstvu.

³⁴ Uredba Vijeća (EZ) br. 539/2001 od 15. ožujka 2001. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 81, 21.3.2001., str. 1.).

Države članice stavljaju na raspolaganje opće informacije koje objašnjavaju glavne dijelove standardnog obrasca na najmanje pet jezika od onih koje nezakoniti migranti koji ulaze u državu članicu najčešće koriste ili razumiju.

Članak 16. 12.

Pravni lijekovi

1. ~~Konkretni~~ ☒ Dotični ☒ državljani treće zemlje ima pravo na ~~učinkovit~~ djelotvoran pravni lijek žalbe ili preispitivanja odluke ~~u vezi povratka~~ povezane s vraćanjem, kako je navedeno u članku ~~15. 12.~~ stavku 1., pred nadležnim sudskim ~~ili upravnim~~ tijelom ~~ili nadležnim tijelom koje je sastavljeno od članova koji su nepristrani i nezavisni.~~

↓ novo

Dotični državljani treće zemlje dobiva pravo da pred jednim stupnjem nadležnosti podnese žalbu protiv odluke o vraćanju ako se ta odluka temelji na odluci o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu donesenoj u skladu s Uredbom (EU) .../... [Uredba o postupku azila] koja je podvrgnuta učinkovitom sudskom preispitivanju u skladu s člankom 53. te Uredbe.

↓ 2008/115/EZ

⇒ novo

2. ⇒ Pravosudno ⇐ Tijelo iz stavka 1. ima ovlaštenje preispitati odluke ~~u vezi s povratkom~~ povezane s vraćanjem, kako je navedeno u članku ~~15. 12.~~ stavku 1., uključujući mogućnosti privremene suspenzije ~~njezinog njihova izvršenja, osim ako je privremena suspenzija već u tijeku prema nacionalnom zakonodavstvu.~~

↓ novo

3. Izvršenje odluke o vraćanju automatski se suspendira tijekom razdoblja za podnošenje žalbe u prvostupanjskom postupku i, ako je žalba podnesena u tom razdoblju, tijekom razmatranja žalbe ako postoji opasnost od kršenja načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja. Ako na prvu ili kasniju odluku o žalbi bude uložena žalba te u svim drugim slučajevima izvršenje odluke o vraćanju ne suspendira se, osim ako sud, djelujući na zahtjev podnositelja žalbe ili po službenoj dužnosti, odluči drukčije uzimajući u obzir specifične okolnosti pojedinačnog slučaja.

Države članice osiguravaju donošenje odluke o zahtjevu za privremenom suspenzijom izvršenja odluke o vraćanju u roku od 48 sati nakon što dotični državljani treće zemlje podnese takav zahtjev. U pojedinačnim slučajevima koji obuhvaćaju složena činjenična ili pravna pitanja nadležno pravosudno tijelo može prema potrebi produljiti rokove utvrđene u ovom stavku.

Ako dotični državljani treće zemlje nije predstavio relevantne nove elemente ili nisu doneseni relevantni novi zaključci koji znatno mijenjaju specifične okolnosti

pojedinačnog slučaja, prvi i drugi podstavak ovog stavka ne primjenjuju se u sljedećim slučajevima:

- (a) ako je razlog za privremenu suspenziju iz ovog članka ocijenjen u kontekstu postupka provedenog u skladu s Uredbom (EU) .../... [*Uredba o postupku azila*] i podvrgnut je učinkovitom sudskom preispitivanju u skladu s člankom 53. te uredbe;
- (b) ako je odluka o vraćanju posljedica odluke o prestanku zakonitog boravka koja je donesena nakon tih postupaka.

4. Države članice utvrđuju razumne rokove i druga potrebna pravila kako bi se osiguralo iskorištavanje prava na djelotvoran pravni lijek u skladu s ovim člankom.

Države članice odobravaju rok od najviše pet dana za podnošenje žalbe protiv odluke o vraćanju ako je ta odluka posljedica pravomoćne odluke o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu donesene u skladu s Uredbom (EU) .../... [*Uredba o postupku azila*].

↓ 2008/115/EZ (prilagođeno)

5. 3. ~~Konkretni~~ ☒ Dotični ☒ državljani treće zemlje ima pravo na pravni savjet, zastupanje te, ako je potrebno, pomoć prevođenja.

6. 4. Države članice osiguravaju da je omogućena potrebna pravna pomoć i/ili zastupanje na zahtjev i bez naknade u skladu s mjerodavnim nacionalnim zakonodavstvom, ili pravilima o pravnoj pomoći, te mogu odrediti da za takvu besplatnu pravnu pomoć i/ili zastupanje vrijede uvjeti iz članka 15. stavaka od 3. do 6. Direktive 2005/85/EZ.

Članak 17. 14.

~~Sigurnosni uvjeti~~ ☒ **Zaštitne mjere** ☒ **prije vraćanja**

1. Države članice, osim u slučajevima iz članaka 19. 16. i 20. 17., osiguravaju da se sljedeća načela uzimaju u obzir u najvećoj mogućoj mjeri u pogledu državljana trećih zemalja tijekom razdoblja određenog za dobrovoljni odlazak u skladu s člankom 9. 7. te tijekom vremena za koje je udaljavanje odgođeno u skladu s člankom 11. 9.:
 - (a) ~~jedinstvo~~ ☒ spajanje ☒ obitelji s članovima obitelji koji se nalaze na njihovom ~~om~~ državnom području;
 - (b) da je osigurana hitna zdravstvena zaštita i osnovno liječenje;
 - (c) maloljetnicima se osigurava pristup osnovnom obrazovnom sustavu, ovisno ~~no~~ duljini trajanja njihovog ~~ega~~ boravka;
 - (d) uzimaju se u obzir posebne potrebe ranjivih osoba.
2. Države članice izdaju osobama iz stavka 1. pisanu potvrdu u skladu s nacionalnim zakonodavstvom da se vrijeme za dobrovoljni odlazak produljuje u skladu s člankom 9. 7. stavkom 2. ili da se odluka o vraćanju privremeno neće izvršiti.

POGLAVLJE IV. ZADRŽAVANJE U SVRHU UDALJAVANJA

↓ 2008/115/EZ (prilagođeno)
⇒ novo

Članak 18. ~~15.~~

Zadržavanje

1. Ako u konkretnom slučaju nije moguće primijeniti dostatne a manje prisilne mjere, države članice mogu ~~samo~~ zadržati državljanina treće zemlje u pogledu kojeg se provodi postupak vraćanja kako bi pripremile ~~povratak~~ ☒ vraćanje ☒ i/ili provele postupak vraćanja, posebno kada:

- (a) postoji opasnost od bijega ⇒ utvrđena u skladu s člankom 6.; ⇐ ~~ili~~
- (b) ~~konkretni~~ ☒ dotični ☒ državljanin treće zemlje izbjegava ili ometa pripreme postupka ~~za~~ vraćanja ~~ea~~ ili udaljavanja ~~ea~~; ☒ ili ☒

↓ novo

- (c) dotični državljanin treće zemlje predstavlja rizik za javni poredak, javnu sigurnost ili nacionalnu sigurnost.

Svi razlozi za zadržavanje utvrđuju se nacionalnim pravom.

↓ 2008/115/EZ (prilagođeno)

Svako zadržavanje može trajati ono vrijeme koje je najmanje potrebno, a trajati tako dugo koliko traje postupak udaljavanja, a treba se provesti uz dužnu pozornost.

2. Zadržavanje određuje upravno ili sudsko tijelo.

Zadržavanje se određuje u pisanom obliku navodeći stvarne i pravne razloge.

Kada zadržavanje određuju upravna tijela, države članice:

- (a) osiguravaju da se odredi brzo sudsko preispitivanje i donošenje odluke o zakonitosti zadržavanja, u najkraćem mogućem roku od početka zadržavanja;
- (b) ili priznaju državljaninu treće zemlje pravo da pokrene postupak u kojem će se odlučivati o zakonitosti zadržavanja brzim sudskim preispitivanjem ~~koje~~ koje će se provesti u najkraćem mogućem roku od pokretanja postupka. U tom slučaju države članice bez odgode obavješćuju ~~konkretnog~~ ☒ dotičnog ☒ državljanina treće zemlje o mogućnosti pokretanja takvog postupka.

~~Konkretni~~ ☒ Dotični ☒ državljanin treće zemlje pušta se bez odgode ako zadržavanje nije zakonito.

3. U svakom slučaju, zadržavanje se preispituje u razumnim vremenskim razmacima bilo na zahtjev ~~konkretnog~~ ☒ dotičnog ☒ državljanina treće zemlje ili po službenoj

dužnosti. U slučaju da je produženo vrijeme zadržavanja, preispitivanje nadzire sudsko tijelo.

4. Ako iz pravnih ili drugih razloga više ne postoji mogućnost za udaljavanje ili ne postoje uvjeti iz stavka 1., zadržavanje više nije opravdano te se ~~konkretna~~ ☒ dotična ☒ osoba bez odgode pušta.

↓ 2008/115/EZ

⇒ novo

5. Zadržavanje traje dok se ispune uvjeti iz stavka 1. te je potrebno osigurati uspješno udaljavanje. Svaka država članica utvrđuje ☒ najdulje ☒ vrijeme zadržavanja, a koje ~~ne smije prelaziti~~ ☒ od najmanje tri a najviše ☒ šest mjeseci.

↓ 2008/115/EZ (prilagođeno)

6. Države članice ne smiju produžavati vrijeme iz stavka 5., osim za određeno vrijeme koje ne prelazi daljnjih dvanaest mjeseci u skladu s nacionalnim pravom u slučajevima kada je vjerojatno da će usprkos svim njihovim opravdanim naporima akcija udaljavanja trajati dulje zbog:
- (a) nedostatka suradnje ~~konkretnog~~ ☒ dotičnog ☒ državljanina treće zemlje; ili
- (b) kašnjenja ~~u~~ u dobivanju potrebne dokumentacije iz trećih zemalja.

Članak 19. ~~16.~~

Uvjeti za zadržavanje

1. Zadržavanje se u pravilu provodi u posebnim ustanovama za zadržavanje. Kada država članica ne može osigurati smještaj u posebnoj ustanovi za zadržavanje te je smještaj prisiljena organizirati u redovnom zatvoru, državljani trećih zemalja koji su zadržani ~~u~~ odvajaju se od redovnih zatvorenika.
2. Zadržani državljani trećih zemalja mogu na zahtjev ☒ u primjerenom roku ☒ kontaktirati zakonske zastupnike, članove obitelji i nadležna konzularna tijela.
3. Posebna se pažnja posvećuje slučajevima s ranjivim osobama. Osiguravaju se hitna zdravstvena zaštita i osnovno liječenje.
4. Mjerodavne i nadležne nacionalne, međunarodne i nevladine organizacije i tijela imaju mogućnost posjećivati ustanove za zadržavanje iz stavka 1. u onoj mjeri u kojoj se koriste za zadržavanje državljanina trećih zemalja u skladu s ovim poglavljem. Za takve se posjete može zahtijevati odobrenje.
5. Državljanima trećih zemalja koji su zadržani sustavno se daju informacije koje objašnjavaju pravila koja vrijede u tim institucijama i koja utvrđuju njihova prava i obveze. Te informacije uključuju i informacije o njihovim ~~ovlaštenjima~~ ☒ pravima ☒ prema nacionalnom pravu na kontaktiranje organizacija i tijela iz stavka 4.

Članak 20. ~~17.~~

Zadržavanje maloljetnika i obitelji

1. Maloljetnici bez pratnje i obitelji s maloljetnicima zadržavaju se samo kao posljednja mjera i na najkraće moguće vrijeme.
2. Zadržanim obiteljima koje čekaju udaljavanje osigurava se odvojeni smještaj koji osigurava privatnost.
3. Zadržani maloljetnici imaju mogućnost uključivanja u slobodne aktivnosti, uključujući igru i rekreativne aktivnosti primjerene njihovoj dobi a ovisno o duljini boravka, imaju pristup obrazovanju.
4. Maloljetnicima bez pratnje osigurava se, u mjeri u kojoj je to moguće, smještaj u ustanovama koje imaju osoblje i mogućnosti koji uzimaju u obzir potrebe njihove dobi.
5. ~~Najviše~~ ☒ U slučaju maloljetnika koji čekaju udaljavanje prvenstveno ☒ će se uzimati u obzir najbolji interesi djeteta u smislu zadržavanja maloljetnika koji čekaju udaljavanje.

Članak 21. ~~18.~~

Hitni slučajevi

1. U slučajevima kada iznimno velik broj državljana trećih zemalja koji se vraća predstavlja nepredviđeno veliki teret za mogućnosti institucija za zadržavanje države članice ili za njezino upravno ili pravosudno osoblje, ta država članica može, sve dok takvo izvanredno stanje traje, odlučiti dozvoliti vrijeme za sudsko preispitivanje dulje od onoga koje je predviđeno ☒ člankom 18. ☒ stavkom 2. trećim podstavkom ~~15.~~ te poduzeti hitne mjere u pogledu uvjeta zadržavanja koje odstupaju od onih iz članka ~~19.~~ ~~16.~~ stavka 1. i članka ~~20.~~ ~~17.~~ stavka 2.
2. Kada država članica poduzima takve izvanredne mjere, o tome obavještuje Komisiju. Također obavještuje Komisiju čim razlozi za primjenu tih izvanrednih mjera prestanu postojati.
3. Ništa iz ovog članka ne tumači se na način da države članice smiju odstupati od svojih općih obveza da poduzimaju odgovarajuće mjere, opće ili posebne, kako bi osigurale ispunjenje svojih obveza prema ovoj Direktivi.

↓ novo

POGLAVLJE V. POSTUPAK NA GRANICI

Članak 22.

Postupak na granici

1. Države članice uspostavljaju postupke vraćanja primjenjive na državljane trećih zemalja s nezakonitim boravkom obuhvaćene obvezom vraćanja nakon odluke o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu donesene na temelju članka 41. Uredbe (EU) .../... [Uredba o postupku azila].

2. Ako nije drukčije utvrđeno u ovom poglavlju, odredbe poglavlja II., III. i IV. primjenjuju se na postupke vraćanja provedene u skladu sa stavkom 1.
3. Odluke o vraćanju donesene u postupcima vraćanja provedenima u skladu sa stavkom 1. ovog članka izdaju se na standardnom obrascu u skladu s nacionalnim zakonodavstvom u skladu s člankom 15. stavkom 3.
4. Vrijeme za dobrovoljni odlazak ne odobrava se. Međutim, države članice odobravaju prikladno vrijeme za dobrovoljni odlazak u skladu s člankom 9. državljanima trećih zemalja koji imaju važeću putnu ispravu i ispunjavaju obvezu suradnje s nadležnim tijelima država članica u svim fazama postupka vraćanja utvrđenu u skladu s člankom 7. Države članice zahtijevaju od dotičnih državljana trećih zemalja da predaju važeće putne isprave nadležnom tijelu do odlaska.
5. Države članice odobravaju razdoblje od najviše 48 sati za podnošenje žalbe protiv odluke o vraćanju temeljene na pravomoćnoj odluci o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu donesenoj u skladu s člankom 41. Uredbe (EU) .../... [*Uredba o postupku azila*] na granici ili u tranzitnim zonama država članica.
6. Izvršenje odluke o vraćanju automatski se suspendira tijekom razdoblja za podnošenje žalbe u prvostupanjskom postupku i, ako je žalba podnesena u utvrđenom razdoblju, tijekom razmatranja žalbe ako postoji opasnost od kršenja načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja i ako se primjenjuje jedan od sljedeća dva uvjeta:
 - (a) nakon donošenja odluke o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu na temelju članka 41. Uredbe (EU) .../... [*Uredba o postupku azila*] pojavili su se novi elementi ili zaključci ili je dotični državljanin treće zemlje predočio nove elemente ili zaključke koji znatno mijenjaju specifične okolnosti pojedinačnog slučaja; ili
 - (b) odluka o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu na temelju članka 41. Uredbe (EU) .../... [*Uredba o postupku azila*] nije podvrgnuta učinkovitom sudskom preispitivanju u skladu s člankom 53. te Uredbe.

Ako je na prvu ili kasniju odluku o žalbi uložena žalba te u svim drugim slučajevima provedba odluke o vraćanju ne suspendira se, osim ako sud, djelujući na zahtjev podnositelja žalbe ili po službenoj dužnosti, odluči drukčije uzimajući u obzir specifične okolnosti pojedinačnog slučaja.

Države članice osiguravaju donošenje odluke o zahtjevu dotične osobe za privremenom suspenzijom provođenja odluke o vraćanju u roku od 48 sati nakon što dotični državljanin treće zemlje podnese takav zahtjev. U pojedinačnim slučajevima koji obuhvaćaju složena činjenična ili pravna pitanja nadležno pravosudno tijelo može prema potrebi produljiti rokove utvrđene u ovom stavku.

7. Države članice mogu, u cilju pripreme za vraćanje, provođenja postupka udaljavanja ili obojega, zadržati državljanina treće zemlje koji je zadržan u skladu s člankom 8. stavkom 3. točkom (d) Direktive (EU) .../... [*preinačena Direktiva o uvjetima prihvata*] u kontekstu postupka provedenog na temelju članka 41. Uredbe (EU) .../... [*Uredba o postupku azila*], a koji podliježe postupcima vraćanja u skladu s odredbama ovog poglavlja.

Zadržavanje traje onoliko koliko je najmanje potrebno, a ni u kojem slučaju dulje od četiri mjeseca. Zadržavanje smije trajati toliko dugo koliko traje postupak udaljavanja, a treba se provesti uz dužnu pozornost.

Ako se odluka o vraćanju ne može izvršiti u najduljem razdoblju iz ovog stavka, moguće je dodatno zadržati državljanina treće zemlje u skladu s člankom 18.

↓ 2008/115/EZ (prilagođeno)

POGLAVLJE VI. ~~V.~~ ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 23. ~~19.~~

Izvrješćivanje ~~tavanja~~

Komisija izvješćuje ~~tava~~ svake tri godine Europski parlament i Vijeće o primjeni ove Direktive u državama članicama te, ako je potrebno, predlaže izmjene.

~~Komisija po prvi put izvještava do 24. prosinca 2013. i usredotočuje se pri tome posebno na primjenu članka 11., članka 13. stavka 4. i članka 15. u državama članicama. U vezi s člankom 13. stavkom 4. Komisija posebno ocjenjuje dodatne financijske i upravne učinke u državama članicama.~~

Članak 20.

Prenošenje

~~1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 24. prosinca 2010. U vezi s člankom 13. stavkom 4., države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 24. prosinca 2011. Također dostavljaju Komisiji tekst tih mjera.~~

~~Kada države članice usvajaju te mjere, one moraju sadržavati uputu na ovu Direktivu ili im takva uputa mora biti priložena prilikom službene objave. Načine upućivanja određuju države članice.~~

~~2. Države članice dostavljaju Komisiji glavne odredbe nacionalnog zakonodavstva koje su donijele u području koje pokriva ova Direktiva.~~

Članak 24. ~~21.~~

Odnos sa Schengenskom konvencijom

Ova Direktiva zamjenjuje ☒ odredbe ☒ ~~članka~~ 23. i 24. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma.

Članak 25.

Prenošenje

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s člancima od 6. do 10., člankom 13., člankom 14. stavkom 3., člankom 16., člankom 18. i člankom 22. najkasnije [šest mjeseci poslije dana stupanja na snagu] te s

člankom 14. stavcima 1. i 2. najkasnije [jednu godinu poslije dana stupanja na snagu]. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. One sadržavaju i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima na direktivu stavljenju izvan snage ovom Direktivom smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. Države članice određuju načine tog upućivanja i način oblikovanja te izjave.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 26.

Stavljanje izvan snage

Direktiva 2008/115/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od [...] [dan poslije drugog datuma navedenog u članku 25. stavku 1. prvom podstavku], ne dovodeći u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje Direktive u nacionalno pravo koji su navedeni u Prilogu I.

Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga II.

↓ 2008/115/EZ

Članak ~~22.~~ 27.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

↓

Članci [...] [članci koji nisu izmijenjeni u odnosu na direktivu stavljenju izvan snage] primjenjuju se od [...] [dan poslije drugog datuma navedenog u članku 25. stavku 1. prvom podstavku].

↓ 2008/115/EZ (prilagođeno)

Članak ~~28.~~ ~~23.~~

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorom o osnivanju Europske zajednice ☒ Ugovorima ☒.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*